
PLA D'ACCIÓ PER A LA SOSTENIBILITAT DE LA COMARCA DE L'ALT Penedès

CONSELL COMARCAL
ALT PENEDÈS

Torrelles de Foix

juny 2012

PLA D'ACCIÓ PER A LA SOSTENIBILITAT DE LA COMARCA DE L'ALT PENEDÈS

Equip Director:

Servei de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona

Rosa Maria Canals. Cap de l'Oficina Tècnica de Canvi Climàtic i Sostenibilitat

Equip Auditor:

AdEdMA, Consultoria i Serveis, SL

Marta Gómez, Enginyera de Forest i Enginyera Tècnica Agrícola.
Coordinadora

Josep Lluís Moreno, Enginyer Químic

Benjamí Gauchía, Biòleg i Enginyer Tècnic en Indústries Agroalimentàries

Aina González Puig, Ambientòloga

Cecilia Lo Tártaro, Tècnica Química Ambiental

Berta Muñoz Sárraga, Biòloga

Eva Coronado, Química

Patricia Gómez Fernández, Tècnica Química Ambiental

Cristina Rosa García, Tècnica Química Ambiental

Cristina Martos Torres, Tècnica Química Ambiental

Lorena Carballo Silva, Química i Tècnica Química Ambiental

María José Sanz Gardó, Llicenciada en Ciències Econòmiques i Empresarials

Joana Gauchía, Llicenciada en Geografia i Història.

Consell Comarcal de l'Alt Penedès

Xavier Escribà. Coordinador de serveis

Gemma Pellisa. Servei de Medi Ambient i Paisatge

Diputació de Barcelona

Rosa Maria Canals. Cap de l'Oficina Tècnica de Canvi Climàtic i Sostenibilitat

Comissió Tècnica de Seguiment:

Rosa Maria Canals. Oficina Tècnica de Canvi Climàtic i Sostenibilitat

Xavier Escribà. Coordinador de serveis

Gemma Pellisa. Servei de Medi Ambient i Paisatge

Marta Gómez, coordinadora de l'Auditoria Ambiental per part d'AdEdMA

Josep Lluís Moreno, d'AdEdMA

INDEX

1. PLA D'ACCIÓ PER A LA SOSTENIBILITAT DE LA COMARCA DE L'ALT PENEDEÀS	1
1.1 Antecedents i objectius	1
1.2 Compromís	4
2. BASES PER A LA REALITZACIÓ DEL PLA D'ACCIÓ	5
2.1 Esquema de les línies estratègiques, programes i accions del pla d'acció per a la sostenibilitat de la comarca de l'Alt Penedès corresponents al municipi de Torrelles de Foix	10
3. FITXES D'ACTUACIONS DEL PLA D'ACCIÓ PER A LA SOSTENIBILITAT DE LA COMARCA DE L'ALT PENEDEÀS CORRESPONENTS AL MUNICIPI DE TORRELLES DE FOIX.	15

1. PLA D'ACCIÓ PER A LA SOSTENIBILITAT DE LA COMARCA DE L'ALT PENEDÈS

1.1 ANTECEDENTS I OBJECTIUS

El Pla d'Acció per a la Sostenibilitat de la comarca de l'Alt Penedès abasta els **27 municipis** de la comarca de l'**Alt Penedès** i inclou accions relacionades amb **la millora de la qualitat ambiental, social i econòmica**, a nivell local, supramunicipal i comarcal.

El procés d'elaboració del Pla d'Acció comarcal ha tingut lloc en dues fases:

Fase I: Elaboració d'una Agenda 21 supramunicipal pels 18 municipis de la comarca que no disposaven d'Agenda 21 Local (Avinyonet de Penedès, Castellví de la Marca, El Pla del Penedès, Font-rubí, La Granada, Les Cabanyes, Mediona, Olesa de Bonesvalls, Pacs del Penedès, Pontons, Puigdàlber, Sant Cugat Sesgarrigues, Sant Martí Sarroca, Sant Quintí de Mediona, Santa Fe del Penedès, Torrelavit, Torrelles de Foix i Vilobí del Penedès).

Fase II: Actualització i adequació dels Plans d'Accions Locals de la resta de municipis de la comarca que ja disposaven d'Agenda 21 Local (Castellet i La Gornal, Gelida, Olèrdola, Sant Llorenç d'Hortons, Sant Pere de Riudebitlles, Sant Sadurní d'Anoia, Santa Margarida i els Monjos, Subirats i Vilafranca del Penedès).

De la integració d'aquests dos processos sorgeix el present Pla d'Acció per a la Sostenibilitat de la comarca de l'Alt Penedès.

Un dels aspectes que ha donat sentit a un tractament global del procés ha estat sens dubte les característiques de la comarca. El seu paisatge i la vinculació del territori amb una agricultura/indústria emblemàtica al voltant del vi i el cava, són fets diferencials que han d'abordar-se des de la perspectiva comarcal i no únicament des de l'àmbit local.

Malgrat aquesta tendència més comarcal i/o supramunicipal de les actuacions, no s'ha obviat la realització d'accions locals per a cadascun dels municipis participants d'aquest procés. Així doncs, el Pla recull també accions a implementar per part dels ajuntaments, a banda de la imprescindible col·laboració d'aquests ens, en aquelles altres actuacions liderades des del Consell Comarcal de l'Alt Penedès, Mancomunitat Penedès-Garraf o Consorci per a la Promoció Turística de l'Alt Penedès.

D'altra banda, també cal tenir en compte que l'economia del país i de tota Europa Occidental està en una situació de crisi molt greu, comparable, si no superior a la crisi de l'any 1929. Els recursos disponibles per part de les administracions públiques han estat dràsticament limitats així com les possibilitats d'ampliar el dèficit públic. La capacitat organitzativa dels ajuntaments ha quedat minvada en els seus recursos, el que fa més interessant

si cap, les iniciatives que plantegen la unió d'esforços en accions concretes entre varis ajuntaments o sota el paraigua del Consell Comarcal de l'Alt Penedès.

Amb totes les premisses anteriors, s'ha desenvolupat aquest Pla d'Acció per a la Sostenibilitat de la comarca de l'Alt Penedès en el qual els municipis i la pròpia comarca han de tenir la finalitat de l'establiment d'un model de territori sostenible. Aquest Pla s'ha plantejat amb la mínima despesa associada i donades totes les premisses anteriors, en molts aspectes potencia les iniciatives ja endegades pels ajuntaments o la pròpia comarca en els àmbits relacionats no només amb el medi ambient sinó amb la millora de la qualitat ambiental, social i econòmica.

Han estat cabdals d'aquest Pla d'Acció els aspectes relacionats amb el desenvolupament econòmic lligat a la potenciació dels valors del territori vitivinícola, en la consideració que, a la comarca de l'Alt Penedès, la protecció del territori va lligada fonamentalment al desenvolupament econòmic de la vinya.

Per últim assenyalar que el present Pla és un document dinàmic. En aquest sentit, caldrà actualitzar el contingut desenvolupat al pla d'acció, per garantir-ne la innovació contínua en els plantejaments. Això ha de permetre avançar i fixar nous objectius que ha de dur el territori per a aconseguir l'equilibri entre el desenvolupament econòmic i la preservació del medi.

▪ **Fase I**

La Fase I ha comprès l'elaboració de l'Agenda 21 supramunicipal dels 18 municipis de l'Alt Penedès que no disposaven d'Agenda 21 local.

Aquesta Agenda ha abastat a 18 dels 27 municipis de la comarca de l'Alt Penedès i el seu punt de partida ha estat l'elaboració d'una Memòria descriptiva i una Diagnosi a partir de la qual s'han fixat les actuacions a dur a terme a nivell local, supramunicipal i comarcal.

L'Agenda 21 supramunicipal dels 18 municipis de l'Alt Penedès que no disposaven d'Agenda 21 local comprèn els següents documents:

1. Memòria
Descripció exhaustiva sobre la situació actual dels 18 municipis elaborada a partir d'una extensa recopilació de dades de diferents fonts i organismes, així com treball de camp i enquestes als ciutadans.
2. Diagnosi
Anàlisi i diagnòstic de la situació actual dels municipis realitzada a partir de la interpretació de les dades recollides a la memòria. En aquesta s'han detectat problemàtiques dins de l'àmbit supramunicipal i municipal, ponderant la seva importància relativa dins del conjunt del territori, indicant les causes i efectes sobre el territori.

3. Pla d'Acció

Proposta d'un seguit de línies estratègiques, programes d'actuació i accions concretes a desenvolupar en els municipis a curt, mig o llarg termini orientades a avançar cap a una situació de major sostenibilitat.

▪ **Fase II**

La Fase II ha comprès l'adequació dels Plans d'Acció Locals de les Agendes 21 de 9 municipis de l'Alt Penedès. Aquesta fase ha comportat un procés de revisió i actualització dels plans existents partint de la informació facilitada per la Diputació de Barcelona amb el grau de desenvolupament dels plans a l'any 2009 i de l'actualització de l'estat de cada Pla d'Acció a l'any 2012 (l'estat d'execució dels Plans d'Acció Locals dels 9 municipis es recull detalladament a l'*Annex I Estat d'execució dels Plans d'Acció Locals*).

Un cop realitzada aquesta actualització s'han incorporat al Pla d'Acció de la comarca de l'Alt Penedès totes les accions d'aquests plans d'accions locals que estaven en part desenvolupades i totes les accions que restaven per desenvolupar.

També s'han analitzat els plans i estratègies municipals existents, i s'han incorporat en el Pla d'Acció de la comarca de l'Alt Penedès els aspectes relacionats amb la millora de la qualitat ambiental, social i econòmica.

El Pla d'Acció de la comarca de l'Alt Penedès recull també algunes accions provinents dels plans d'acció locals redefinint en alguns casos les actuacions i objectius, i s'han incorporat altres accions noves locals i supramunicipals.

L'actualització dels Plans d'Accions Locals dels 9 municipis que ja disposaven d'Agenda 21 ha comportat per una banda considerar accions finalitzades, d'altres en curs, d'altres periòdiques i d'altres que s'han desestimat per incoherència amb la situació actual. Per a no perdre tota aquesta informació s'ha organitzat en Annexes al Pla d'Acció. Per una banda s'han incorporat en un annex totes les accions periòdiques que cal seguir desenvolupant (*Annex II Accions locals periòdiques*), en un altre les que d'alguna forma queden ja incloses en el Pla d'Acció de l'Agenda 21 de la comarca (*Annex III Accions locals incloses al Pla d'Acció Ambiental comarcal*). A més, en un altre annex s'incorpora un llistat amb les accions que han estat desestimades per part de l'Ajuntament o pel grup de treball (*Annex IV Accions locals desestimades*).

1.2 COMPROMÍS

Els 27 municipis participants d'aquest procés han apostat decididament per aconseguir un model de desenvolupament que cobreixi les necessitats del present sense comprometre la capacitat de generacions futures per a satisfer les seves (desenvolupament sostenible). Aquests compromisos estan recollits en la carta d'Aalborg.

La posada en marxa del Pla d'Acció de la comarca posa de manifest no només el compromís de cadascun dels municipis per avançar, de forma individual, cap a la sostenibilitat sinó el compromís de tot un territori.

Aquest compromís de tota la comarca ha de fer més fàcil l'adopció d'iniciatives comuns d'àmbit comarcal cercant les sinèrgies tant en l'assoliment de les finalitats com en la d'aprofitar els estalvis econòmics.

2. BASES PER A LA REALITZACIÓ DEL PLA D'ACCIÓ

El Pla d'Acció és un element de planificació estratègica municipal i en aquest cas també comarcal que defineix les actuacions que caldrà dur a terme en els propers anys. Aquest document **té en compte aspectes ambientals, socials i la situació de crisi econòmica extrema**, la qual ha limitat la selecció de les accions a aquelles amb un menor impacte econòmic sobre els pressupostos dels ajuntaments i del propi Consell Comarcal de l'Alt Penedès. L'objectiu general és millorar la qualitat de vida dels ciutadans millorant també la dinàmica d'utilització dels recursos (energia, aigua, etc.) i l'estat global del municipi, sense oblidar els aspectes socials i econòmics. El Pla d'Acció també incideix en la implicació dels ciutadans en el procés del desenvolupament sostenible i incorpora accions per a millorar la informació i comunicació ambiental als ciutadans i potenciar els canvis d'actituds i hàbits necessaris que haurà d'adquirir la població. Cal tenir present que s'han seleccionat aquelles accions amb un menor impacte econòmic sobre el pressupostos generals.

El Pla d'Acció Comarcal proposa un seguit d'accions concretes, definint els instruments necessaris per a dur-les a terme, prioritzant-les, estimant els costos de les mateixes i les possibles fonts de finançament.

S'ha estructurat el Pla d'Acció en tres nivells, que aporten un grau de concreció creixent pel que fa als objectius i instruments previstos per a la seva aplicació:

↳ LÍNIES ESTRATÈGIQUES

↳ Programes d'Actuació

↳ Accions o Projectes

A banda, s'han identificat les accions o projectes en actuacions d'**àmbit comarcal, supramunicipal i local**. En les actuacions d'àmbit comarcal i supramunicipal el lideratge correspon al Consell Comarcal de l'Alt Penedès, la Mancomunitat Penedès-Garraf o el Consorci per a la Promoció Turística de l'Alt Penedès, en el tercer cas, seran els Ens Locals a qui pertocarà el seu desenvolupament.

El Pla d'Acció proposat conté 3 Línies Estratègiques, 9 Programes d'Actuació i 49 Accions (21 comarcals, 4 supramunicipals i 24 locals).

Les Línies Estratègiques són les següents:

Línia Estratègica 1:	<i>Impuls de l'enoturisme al Penedès</i>
Línia Estratègica 2:	<i>Millora del territori i dels serveis municipals</i>
Línia Estratègica 3:	<i>Mitigació del canvi climàtic</i>

Dintre de cada Línia Estratègica les accions i projectes que es proposen responen a àmbits concrets definits com Programes d'Actuació. Així, els Programes d'Actuació agrupen accions d'un àmbit o camp concret de forma que es fomenten les sinèrgies de la implementació conjunta d'accions i projectes continguts en un mateix Programa.

Les Accions corresponen a les actuacions concretes que s'han d'endegar per a resoldre les mancances i problemàtiques detectades i corresponen tant a estudis com a execucions de projectes. Els continguts de cada Acció es presenten en forma de fitxes.

Cada fitxa defineix els següents aspectes:

- **Objectiu Estratègic (OE)**

Objectius Estratègics (OE) de la Diputació de Barcelona (relacionats amb els 10 objectius d'Aalborg), que apareixen indicats a l'extrem dret superior de les fitxes d'actuació:

1. Governança

Educació per la sostenibilitat i Participació

OE 1 Implicar a la ciutadania en els objectius i accions de l'agenda 21 mitjançant la sensibilització, educació i participació per la sostenibilitat

OE 2 Augmentar la Participació ciutadana

2. Gestió local cap a la sostenibilitat

3. Béns naturals compartits

Medi Natural / Gestió aigua i energia / Qualitat ambiental

OE 3 Racionalitzar i reduir el consum d'aigua i d'energia, incrementar la producció energètica amb fonts renovables de baix impacte ambiental

OE 4 Preservar la diversitat del territori

OE 5 Reduir la contaminació acústica i ambiental

4. Consum responsable i elecció d'estils de vida

Residus

OE 6 Potenciar la reducció, reutilització i reciclatge dels residus i el consum responsable dels recursos

5. Planificació i urbanisme

Medi Urbà

OE 7 Avançar en un desenvolupament de ciutat sostenible, utilitzant criteris de sostenibilitat en la planificació i gestió territorial

6. Millor mobilitat, menys trànsit

Mobilitat

OE 8 Avançar cap a una mobilitat i transport sostenible

7. Acció local per a la salut

Introduït en els compromisos d'Aalborg 6 i 3
Introduït en els OE5/ OE8

8. Una economia local activa i sostenible

Activitat econòmica

OE 9 Impulsar i reorientar l'economia cap un desenvolupament sostenible i potenciar un teixit social emprenedor

9. Igualtat i justícia social

Cohesió social

OE10 Augmentar la Cohesió social, la Participació ciutadana i la Igualtat social

10. Del local al global

Canvi climàtic

OE11 Minimitzar l'impacte global/l'empremta ecològica del municipi

- Codi identificatiu i nom de Línia Estratègica, del Programa d'Actuació on s'engloba l'acció i de l'Acció

- Cada Línia Estratègica té un codi associat format per un número.
- Cada Programa d'Actuació té un codi associat format per dos números, el primer identifica la Línia Estratègica a la qual pertany i el segon correspon al Programa d'Actuació.
- Cada acció del Pla té un codi associat format per tres números. El primer identifica la Línia Estratègica a la qual pertany, el segon número fa referència al Programa on s'engloba i el tercer número correspon a l'acció.

- Àmbit

Determina si l'acció és d'àmbit comarcal, supramunicipal o local i en el cas de les accions comarcals i supramunicipals s'especifica entre parèntesis l'entitat encarregada de dur-la a terme.

Les Accions apareixen agrupades, en les corresponents Línies Estratègiques, segons el seu àmbit d'actuació seguint el següent ordre:

1. Comarcals
2. Supramunicipals
3. Locals

- Temàtica

Defineix la temàtica de l'acció amb l'objectiu de poder agrupar-les per matèries.

- **Tipologia**

Defineix la tipologia de l'acció. S'han classificat atenent a les següents categories:

- A. Projectes i obres: Agrupa totes aquelles accions en què es proposen: Estudis tècnics, projectes executius i execució d'obra.
- B. Plans i programes específics: Agrupa les accions que constitueixen: Plans urbanístics i sectorials, programes de vigilància i control, projectes i campanyes d'implicació d'agents econòmics i socials.
- C. Instruments jurídics, econòmics i organitzatius: Agrupa les accions que comporten: Posada en marxa de nous serveis, accions jurídiques i organitzatives.
- D. Altres: Agrupa aquelles accions que per la seva naturalesa no s'inclouen en les categories descrites anteriorment.

- **Objectiu**

Defineix el/s objectiu/s o última finalitat que té l'acció.

- **Antecedents**

Exposa la situació actual i els aspectes que condicionen i afecten directa o indirectament a l'acció.

- **Descripció**

Exposa amb el màxim detall com s'ha de desenvolupar l'acció i en el cas d'execució de projectes les directrius en les que s'ha de regir. En el cas que es considera adient també es defineixen o exposen altres aspectes complementaris que poden ajudar a entendre millor l'acció, com per exemple possibles alternatives, condicionants, etc.

- **Sectors implicats**

Defineix l'entitat o organisme encarregat d'organitzar i coordinar l'acció.

- **Grau de prioritat**

Jerarquitzar les accions segons la seva importància segons les necessitats i mancances actuals. S'han definit tres categories de prioritat: **alt, mig i baix**.

- **Termini d'implantació**

El termini es determina com a **curt** si l'acció ja està en curs o en fase d'execució o si està prevista que s'iniciï durant els següents 2 anys; és termini **mig** si l'acció ja compta amb un projecte aprovat o si es preveu implementar entre 3 i 5 anys després de la redacció del pla d'acció; i finalment, el termini és **llarg** en aquelles accions amb projecte pendent o sense previsió d'iniciar-se en els propers 5 anys.

- **Període d'execució**

El període d'execució es determina **puntual** si l'acció té un inici i un final definit, és **continu** si el període d'aplicació és variable i, el període és **periòdic** quan l'acció es fa puntualment cada cert temps.

- **Estimació econòmica**

Correspon a la valoració econòmica del cost de dur a terme l'acció, segons preus de mercat actuals. Hi ha accions de les quals és impossible determinar el cost estimat perquè depenent de factors variables no previsibles i, tot i això, sempre que ha estat possible s'ha fet una valoració estimada suposant una quantificació hipotètica dels factors variables.

- **Fonts de finançament**

Es recullen possibles fonts de finançament viables per a l'acció o projecte corresponent per obtenir subvencions totals o parcials del mateix. Les fonts de finançament recollides corresponen majoritàriament a subvencions i ajuts d'organismes oficials i institucions. La resta de despeses han de ser assumides per l'Ajuntament en la mida de la seva disponibilitat pressupostària. Val a dir que el Pla s'ha elaborat tenint molt present la possibilitat real d'afrontar la totalitat de l'execució de les accions i en cap cas s'han plantejat accions que no puguin ser assumides per l'Ajuntament, un organisme oficial competent o una subvenció.

- **Interrelació altres accions del pla**

Altres accions del pla amb les que es relaciona pel fet que responen a un mateix objectiu, perquè aborden temes comuns o perquè una és conseqüència o continuació de l'altra acció, etc. Com que la intensitat de relacions entre accions pot ser molt diversa i les cadenes de relacions poden esdevenir molts complexes, s'ha optat per indicar exclusivament, les connexions més directes.

A continuació es mostren les línies estratègiques, els programes d'actuació i les accions proposades dins el Pla d'Acció per a la Sostenibilitat de la comarca de l'Alt Penedès corresponents al municipi de Torrelles de Foix.

2.1 ESQUEMA DE LES LÍNIES ESTRATÈGIQUES, PROGRAMES I ACCIONS DEL PLA D'ACCIÓ PER A LA SOSTENIBILITAT DE LA COMARCA DE L'ALT Penedès CORRESPONENTS AL MUNICIPI DE TORRELLES DE FOIX

LÍNIA ESTRATÈGICA 1: *IMPULS DE L'ENOTURISME AL Penedès*

Programa 1.1 Continuació amb l'impuls de l'enoturisme al Penedès

Acció 1.1.1

Actualització del Pla Estratègic enoturismePENEDÈS

Acció 1.1.2

Millora de la visualització de la marca "enoturismePENEDÈS" en tota la comarca del Penedès

Acció 1.1.3

Instal·lació de Plafons informatius de situació dels atractius d'enoturismePENEDÈS a l'entrada de cada municipi

Acció 1.1.4

Promoció de l'enoturismePENEDÈS a les xarxes socials (facebook, twitter, etc.)

Acció 1.1.5

Assistència tècnica per a empreses del vi i el cava per a impulsar l'enoturisme

Acció 1.1.6

Desenvolupar un cicle de cursos de formació per a empreses del vi i el cava i empreses representades en el segell "enoturismePENEDÈS" envers les estratègies del desenvolupament turístic

Acció 1.1.7

Millors Tècniques disponibles al sector del vi i del cava

Acció 1.1.8

Promoció de l'agricultura ecològica

Programa 1.2 Continuació amb l'impuls i preservació del paisatge de la comarca

Acció 1.2.1

Models d'aplicació dels objectius de la Carta del Paisatge del Penedès

Acció 1.2.2

Difusió dels models d'aplicació dels objectius de la Carta del Paisatge del Penedès

Acció 1.2.3

Protecció dels espais singulars i que actualment no estan protegits comarcament

Acció 1.2.4

Conferència de difusió del Mapa de Sensibilitat Paisatgística de l'Alt Penedès

Acció 1.2.5

Pla de recuperació de la conca del Foix. Agrupació de municipis afectats, unificació de criteris

Acció 1.2.6

Pla de les conques Mediona, Bitlles, Anoia i Lavernó

Acció 1.2.7

Aplicació del Mapa de Sensibilitat Paisatgística

Acció 1.2.8

Integració paisatgística de les àrees d'aportació de residus

Acció 1.2.8

Integració paisatgística del polígon industrial Carretera de Pontons

LÍNIA ESTRATÈGICA 2: MILLORA DEL TERRITORI I DELS SERVEIS MUNICIPALS

Programa 2.1 Millora dels serveis locals

Acció 2.1.1

Recollida i incorporació de dades ambientals en la Memòria anual del Consell Comarcal de l'Alt Penedès

Acció 2.1.2

Liderar les accions municipals de foment de l'autocompostatge casolà

Acció 2.1.3

Ordenança, inventari i gestió de fosses sèptiques individuals

Acció 2.1.4

Seguiment del calendari d'actuacions previstes per l'ACA

Acció 2.1.5

Implantació de l'ordenança, inventari i gestió de fosses sèptiques individuals

Acció 2.1.6

Realitzar un inventari de pous privats de la comarca i promoure la seva legalització

Acció 2.1.7

Impuls de la xerojardineria en espais públics i privats de la comarca

Acció 2.1.8

Implantació de la compra verda a les administracions de la comarca

Acció 2.1.9

Foment de l'autocompostatge casolà

Programa 2.2 Impuls de la planificació local

Acció 2.2.1.

Proposta de millora i gestió amb l'organisme competent de la xarxa de sanejament en alta de la comarca

Acció 2.2.2

Millora de l'organització municipal per la rendibilitat dels serveis i gestió dels espais. Mancomunació de serveis

Acció 2.2.3

Actuacions per la preservació i millora del medi natural

Acció 2.2.4

Incorporació de les accions d'altres plans locals que estiguin relacionats amb la millora de la qualitat ambiental, social i econòmica

Acció 2.2.5

Redacció del Pla Director d'Abastament municipal i millora progressiva de la xarxa

Acció 2.2.6

Redacció del Pla Director de Sanejament en baixa i millora progressiva de la xarxa

Programa 2.3 Actuacions locals envers les activitats econòmiques

Acció 2.3.1

Control local de les activitats econòmiques amb incidència en el medi ambient

Programa 2.4. Oficina de la Sostenibilitat Comarcal i participació ciutadana

Acció 2.4.1 Crear l'Oficina d'Agenda 21 Comarcal

Acció 2.4.2 Crear mecanismes de participació, difusió i seguiment comarcal i local

LÍNIA ESTRATÈGICA 3: MITIGACIÓ DEL CANVI CLIMÀTIC

Programa 3.1 Millora de la mobilitat i dissuasió de l'ús del vehicle privat

Acció 3.1.1

Creació d'un carril bici a la comarca.

Acció 3.1.2

Promoció del car sharing comarcal.

Acció 3.1.3

Aplicació de les millores proposades al Pla de Millora del Transport Públic de la comarca de l'Alt Penedès

Acció 3.1.4

Actualització de la informació dels cartells del transport públic.

Acció 3.1.5
Control de la informació dels cartells de transport públic

Acció 3.1.6
Elaboració del Pla de Mobilitat Urbana (PMU) i execució de les seves accions

Acció 3.1.7
Inventari, millora i manteniment de la xarxa de camins municipals

Acció 3.1.8
Manteniment del carril bici comarcal en el tram municipal

Programa 3.2 Impuls de la planificació energètica

Acció 3.2.1
Creació de la figura del Gestor Energètic Comarcal en el Consell Comarcal de l'Alt Penedès

Acció 3.2.2
Coordinació de compres conjuntes en les actuacions de millora energètica local.

Acció 3.2.3
Manual de Bones pràctiques pels agricultors per millorar el balanç de carboni dels conreus de vinya del Penedès

Acció 3.2.4
Programari de comptabilitat energètica municipal

Acció 3.2.5
Executar les propostes del Pla d'Acció per l'Energia Sostenible del municipi (PAES)

Acció 3.2.6
Control del desenvolupament dels PAES de la comarca

Programa 3.3 Actuacions de millora energètica local

Acció 3.3.1
Aprofitament de la massa forestal

3. FITXES D'ACTUACIONS DEL PLA D'ACCIÓ PER A LA SOSTENIBILITAT DE LA COMARCA DE L'ALT PENEDÈS CORRESPONENTS AL MUNICIPI DE TORRELLES DE FOIX.

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
--------------------------	----------	-----------------------------------

Programa	1.1	Continuació amb l'impuls de l'enoturisme al Penedès
-----------------	------------	---

Acció	1.1.1	Actualització del Pla Estratègic enoturismePENEDÈS
--------------	--------------	--

Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consorti per a la Promoció Turística de l'Alt Penedès)	9. Activitats econòmiques	A.1: PROJECTES I OBRES Estudis tècnics

Objectiu

Avançar en la consolidació del Penedès com a destinació enoturística, valorant les iniciatives dutes a terme fins el moment i fixant-ne de noves en base a la situació actual.

Antecedents

L'any 2006 es va presentar el "Pla estratègic del turisme del vi i del cava de l'Alt Penedès". El Pla estratègic va ésser redactat com una eina de treball creada amb la voluntat de qüestionar-se contínuament amb la filosofia que la mirada crítica és positiva i permet seguir avançant.

Des de l'any 2006 fins l'any 2010 s'han anat desenvolupant totes les accions del Pla estratègic. Cal doncs replantejar un nou Pla estratègic per continuar avançant en el camí endegat, valorar les accions desenvolupades i plantejar-ne de noves.

La situació socioeconòmica ha variat substancialment respecte a l'any 2006 a causa de la crisi iniciada l'any 2008, el que fa que prengui encara més rellevància el nou Pla estratègic.

Descripció

Actualització del Pla Estratègic del turisme del vi i del cava de l'Alt Penedès, avaluant les accions efectuades en els últims sis anys i els seus resultats i proposar-ne de noves en la línia de continuar avançant en la fita de situar el Penedès com un destí enoturístic reconegut i valorat.

Estimació econòmica

- Actualització del Pla Estratègic de turisme del vi i el cava de l'Alt Penedès 20.000€
- Despeses organitzatives

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Consorti de Promoció Turística de l'Alt Penedès
Cost econòmic Cost del Pla 20.000 € Despeses organitzatives	Fonts de finançament Generalitat de Catalunya Turisme de Catalunya MARM Associats d'Enoturisme Penedès, etc.
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
Programa	1.1	Continuació amb l'impuls de l'enoturisme al Penedès
Acció	1.1.2	Millora de la visualització de la marca "enoturismePENEDÈS" en tota la comarca del Penedès
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consorti per a la Promoció Turística de l'Alt Penedès)	9. Activitats econòmiques	B.6: PLANS I PROGRAMES ESPECÍFICS Projectes i campanyes d'implicació d'agents econòmics i socials

Objectiu

Avançar en la consolidació del Penedès com a destinació enoturística, fent que el turista visualitzi la marca enoturisme Penedès per tot arreu, de forma que se senti immers en un món de vi, cava, qualitat, tradició i modernitat.

Antecedents

El Consorci de Promoció Turística de l'Alt Penedès compta amb la participació de més de 150 establiments, entre caves, bodegues, restauradors, allotjaments i fins i tot alguns comerços.

El Consorci de Promoció Turística de l'Alt Penedès homologa els establiments adherits i els permet fer ús de la marca "enoturismePENEDÈS".

En diferents estudis efectuats es constata que "l'enoturista" espera sentir-se impactat en la comarca enoturística que visita per molts reclams relacionats amb la cultura del vi.

Descripció

La base de l'actuació és la de dissenyar un distintiu visible tipus banderola amb la marca "enoturismePENEDÈS". Aquest distintiu el podran instal·lar aquells establiments que actualment formen part del club Penedès.

En segon lloc es pretén que aquest distintiu no solament inclogui, com succeeix actualment, a algunes caves, bodegues, restaurants i algun allotjament, sinó que es faci extensiu a totes de les vessants de patrimoni de la comarca. És a dir, als elements de patrimoni històric, arquitectònic, natural de la comarca.

En tercer lloc caldria ampliar el cercle de club Penedès perquè altres establiments que puguin aportar trets identificadors de la comarca (botigues d'artesanía, establiment de venda de queviures típics del Penedès, etc. també puguin afegir-se al llistat d'establiments del club

Aquestes actuacions han de repercutir en:

- Crear una major consciència col·lectiva a nivell de la ciutadania de les actuacions que s'estan promovent i, fins i tot, pot arrossegar a altres establiments a adherir-se al projecte.
- Servir als visitants i turistes per incrementar la sensació que el Penedès està organitzat al voltant d'aquesta activitat, sensació que reforça les possibles expectatives dels visitants, tal i com s'ha demostrat en diferents enquestes.
- Adreçar als visitants a aquells establiments que es poden visitar.
- Promocionar el turisme mitjançant aquesta xarxa de comerços i establiments que poden tenir petits expositors on els visitants puguin recollir informació de les activitats vitivinícoles, gastronòmiques o lúdiques que es realitzin a la comarca.

Estimació econòmica

- Disseny de la banderola i altres suports: 1.100€
- Creació i muntatge de cada banderola 200€ (s'estimen 200 banderoles)
- Despeses organitzatives

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Consell Comarcal de l'Alt Penedès Consorti de Promoció Turística de l'Alt Penedès Ajuntaments Diputació de Barcelona
Cost econòmic Disseny banderola i suports: 1.100 € Creació i muntatge 40.000 € Despeses organitzatives	Fonts de finançament El cost estarà finançat pels propis establiments
Interrelació amb altres accions del pla 1.1.3	Indicadors de seguiment Empreses pertanyents al club enoturismePENEDÈS

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
Programa	1.1	Continuació amb l'impuls de l'enoturisme al Penedès
Acció	1.1.3	Instal·lació de Plafons informatius de situació dels atractius d'enoturismePENEDÈS a l'entrada de cada municipi
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consorti per a la Promoció Turística de l'Alt Penedès)	9. Activitats econòmiques	B.6: PLANS I PROGRAMES ESPECÍFICS Projectes i campanyes d'implicació d'agents econòmics i socials

Objectiu

Facilitar als turistes l'arribada als diferents espais adherits a la marca enoturismePENEDÈS, així com a altres atractius naturals o de patrimoni de la comarca.

Antecedents

Un dels aspectes pitjor valorats pels visitants i turistes que actualment realitzen la ruta del vi i del cava o qualsevol altra activitat de visita turística a la comarca és el d'una senyalització escassa donat que molts d'ells utilitzen el transport privat en els seus desplaçaments i tenen problemes de localització.

Hi ha moltes dificultats, sinó una impossibilitat total, per situar indicadors en la xarxa viària, de forma que s'ha de procurar trobar altres maneres d'informar als turistes que viatgen amb el seu propi vehicle.

Descripció

Situar a l'entrada de cada poble un gran plafó informatiu "Turisme Penedès-enoturismePENEDÈS", en una zona amb possibilitat d'aparcament, on es senyalitzin els atractius del poble en quant a establiments i altres aspectes reconeguts per la marca "enoturismePENEDÈS".

L'efecte d'aquesta actuació de la mateixa manera que en el cas de l'acció 1.1.2 porta associat altres avantatges a banda de la millora intrínseca de la senyalització i que són:

- Crear una major consciència col·lectiva a nivell de la ciutadania de les actuacions que s'estan promovent i, fins i tot, pot arrossegar a altres establiments a adherir-se al projecte.
- Incrementar la sensació que el Penedès està organitzat al voltant d'aquesta activitat, sensació que reforça les possibles expectatives dels visitants, tal i com s'ha demostrat en diferents enquestes.
- Adreçar als visitants a aquells establiments que es poden visitar.
- Augmentar la sensació que la comarca té molt més a oferir que una simple visita a una cava i pot fer replantejar la necessitat de tornar o fins i tot gaudir d'alguns dies a la comarca.

Estimació econòmica

- Disseny i instal·lació de cada plafó informatiu 3.500€
- Despeses organitzatives

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Consell Comarcal de l'Alt Penedès Consorti de Promoció Turística de l'Alt Penedès Ajuntaments Diputació de Barcelona
Cost econòmic Disseny i instal·lació de cada plafó Informatiu: 3.500 € Despeses organitzatives	Fonts de finançament Patronat de turisme del Penedès Ajuntaments Diputació de Barcelona
Interrelació amb altres accions del pla Acció 1.1.2	Indicadors de seguiment Empreses pertanyents al club enoturismePENEDÈS

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
Programa	1.1	Continuació amb l'impuls de l'enoturisme al Penedès
Acció	1.1.4	Promoció de l'enoturismePENEDÈS a les xarxes socials (facebook, twitter, etc.)
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consorci per a la Promoció Turística de l'Alt Penedès)	9. Activitats econòmiques	C.7: INSTRUMENTS JURÍDICS, ECONÒMICS I ORGANITZATIUS Posada en marxa de nous serveis

Objectiu

Augmentar la demanda de visites d'enoturisme a la comarca.

Antecedents

Són moltes les iniciatives que s'estan duent a terme per promocionar l'enoturisme en l'Alt Penedès, principalment des del Consorci de Promoció Turística de l'Alt Penedès, tenint en compte que resulta tan important comptar amb el potencial real de la comarca envers el sector turístic i concretament enoturístic com que els potencials visitants coneguin aquesta oferta. Moltes d'aquestes iniciatives s'adrecen a l'àmbit de la comercialització de l'oferta de la comarca (imprescindible donat que hi ha mancances), a través de la presentació d'enoturismePENEDÈS als tour operadors, fires de turisme, promoció a través de la iniciativa press-trip a periodistes de tot el món i, fins i tot, iniciatives per a captar als creueristes que fan escala a Barcelona.

L'any 2011 un total de 31 empreses de l'Alt Penedès i del Moianès han rebut el distintiu de "Compromís de Qualitat Turística", que reconeix el treball d'implantació del Sistema Integral de Qualitat Turística en Destinació (SICTED) i que promou el Instituto de Turismo de España (Turespaña) i la Federación Española de Municipios y Provincias (FEMP). L'objectiu del SICTED és que els elements o agents que integren l'oferta d'una destinació turística gaudeixin d'una qualitat elevada i homogenia.

Un altre aspecte a tenir en compte que no es pot obviar són les oportunitats de promoció a través de la xarxa d'internet. Actualment es compta amb una pàgina web enoturismePENEDÈS.

Descripció

Posicionament web de l'enoturisme Penedès en les xarxes socials. Aquest permetrà interactuar amb el target interessat en l'activitat d'enoturisme. Una de les estratègies que estan seguint actualment les empreses i associacions per la promoció de la seva activitat és el que s'anomena Twitter empreses. Les xarxes socials dominants tenen per objecte la interacció de les persones segons perfils d'interessos comuns. D'aquesta manera l'enoturisme Penedès pot cercar un bon posicionament web en les xarxes socials segmentant a aquestes persones per interessos comuns a l'activitat relacionada amb el món del vi i del cava. Això suposa que és necessari una alimentació continua per crear la piràmide d'interessos. Són molts els exemples d'empreses o de promoció d'activitats mitjançant les xarxes socials que actualment tenen milions de visitants. El públic està canviant molt ràpidament i especialment en les maneres de comunicar-se i cal doncs potenciar aquesta via de marketing.

L'acció consistirà doncs en desenvolupar les estratègies comercials pel posicionament del web en les xarxes socials i realitzar un manteniment diari d'aquestes xarxes de manera que s'incrementi les possibilitats de difusió de l'activitat. Cal tenir en compte que actualment estan sorgint petites empreses d'enoturisme que s'encarreguen d'organitzar viatges i visites a mida per persones interessades en aquest món i que tenen un nivell econòmic mig o mig-alt. Moltes d'aquestes empreses estan adoptant aquest tipus d'estratègia de marketing que pot resultar força profitós per millorar la difusió de les iniciatives que es realitzen en el territori i d'altra banda copsar i recollir les necessitats dels usuaris i les seves preferències.

Estimació econòmica

- Empresa especialitzada amb estratègies web: 6.000€
- Despeses organitzatives i de manteniment

No s'ha valorat el cost que té mantenir el continu d'informació, doncs resulta important per a l'èxit de la iniciativa l'aportació en continu (estratègia donar-rebre). Aquesta tasca podria realitzar-se des del Consorci de Promoció Turística de l'Alt Penedès, a raó d'una persona dedicant una hora diària al manteniment de la xarxa social.

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Consell Comarcal de l'Alt Penedès Consorci de Promoció Turística de l'Alt Penedès
Cost econòmic Despeses organitzatives Creació dels mecanismes i implementació d'estratègies: 6.000€	Fonts de finançament Part del cost estarà finançat pels propis establiments
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
Programa	1.1	Continuació amb l'impuls de l'enoturisme al Penedès
Acció	1.1.5	Assistència tècnica per a empreses del vi i el cava per a impulsar l'enoturisme
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	9. Activitats econòmiques	D.9: Altres

Objectiu

Millorar el posicionament de les empreses del vi i el cava i el de la comarca envers el sector enoturístic, proporcionant capacitació als empresaris del territori per poder desenvolupar estratègies de millora.

Antecedents

El Conseller d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural i el president de la Caixa d'Estalvis de Catalunya, Tarragona i Manresa han signat recentment un conveni de col·laboració per a potenciar els projectes de desenvolupament de l'enoturisme a Catalunya, que impulsa l'Incavi, tant des de la vessant financera com de les actuacions de l'Obra Social de Catalunya Caixa.

L'objectiu és "concentrar i unificar en els propers anys tota l'oferta enoturística que ara es fa al país per crear una destinació turística potent" al voltant del vi i del cava. Entre els projectes previstos hi ha la creació de noves rutes del vi i del cava pel país, inclou també altres línies d'ajut específic. Una d'aquestes línies és la creació d'un servei d'assessorament i anàlisi de mercats externs i clients internacionals per estudiar la viabilitat i necessitat de dotar el sector d'una o diverses línies de finançament de vendes a clients internacionals. A més, es preveu la creació d'un pla de transferència de tecnologia i coneixement en el sector vitivinícola i també la col·laboració de l'entitat financera en la 3a Mostra de Vins i Caves de Catalunya.

Descripció

Assistència tècnica a les empreses del vi i el cava en relació a les potencialitats que poden tenir les seves instal·lacions, la necessitat de realitzar reformes o quines són les millors línies de treball en relació a la potenciació de la línia enoturística. L'activitat enoturística té un complement de marketing afegit molt important dels productes i aquest esforç s'ha de traduir en un augment de vendes.

Com queda palès en els antecedents, el desenvolupament del destí enoturístic requereix de la suma d'esforços tant del sector públic com privat. Amb l'acord arribat entre l'INCAVI, el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural i Catalunya Caixa es preveu la prestació d'un seguit d'ajudes pel desenvolupament del sector. Un punt important és la línia d'Assistència Tècnica per la internacionalització-exportació dels productes que es considera prou rellevant per millorar les vendes.

En aquests moments, dins de les seves possibilitats, el personal del Consorci de Promoció Turística de l'Alt Penedès, ja realitza un treball d'assessorament encaminat al compliment dels requisits per obtenir el distintiu de enoturismePENEDÈS.

L'assistència tècnica que es planteja en aquesta acció és d'una altra índole i fa referència a que les empreses, especialment les petites i petites-mitjanes, puguin tenir recolzament per adoptar decisions envers aquesta oportunitat de negoci. Aquest recolzament vindria a través d'entitats especialitzades en consultoria estratègica pel sector del vi i el cava, particularment de posicionament i imatge de marca.

A tall d'exemple, l'assessor pot assessorar envers la possibilitat de crear un espai de cates, o realitzar visites per les vinyes, o reformar la instal·lació per crear 3 ó 4 allotjaments, la manera de publicitar-se, la necessitat de comptar amb determinat personal per canalitzar les visites, el públic al que ha d'adreçar-se, el canvi en la línia de marketing, etc.

Tant el Consell Comarcal de l'Alt Penedès, com el Consorci de Promoció Turística de l'Alt Penedès han de realitzar gestions amb l'INCAVI i el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural i Catalunya Caixa per incloure aquesta línia d'assessorament dins dels ajuts que es preveu realitzar i que estan previstos en un inici fins l'any 2013.

Estimació econòmica

- Despeses organitzatives i de gestió
- Cost variable en funció del percentatge dels ajuts

Grau de prioritat Alt	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Consell Comarcal de l'Alt Penedès Consorci de Promoció Turística de l'Alt Penedès INCAVI Departament d'Agricultura, Ramaderia, Alimentació i Medi Natural Catalunya Caixa Sector Privat
Cost econòmic Despeses organitzatives Variable en funció del nombre d'assessoraments	Fonts de finançament Segons el percentatge d'ajuts públics, complementats amb l'aportació del sector privat
Interrelació amb altres accions del pla 1.1.6	Indicadors de seguiment Empreses pertanyents al club enoturismePENEDÈS

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
Programa	1.1	Continuació amb l'impuls de l'enoturisme al Penedès
Acció	1.1.6	Desenvolupar un cicle de cursos de formació per a empreses del vi i el cava i empreses representades en el segell "enoturismePENEDÈS" envers les estratègies del desenvolupament turístic
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	9. Activitats econòmiques	D.9: Altres

Objectiu

Millorar el posicionament de les empreses del vi i el cava i el de la comarca envers el sector enoturístic, proporcionant capacitat als empresaris del territori per poder desenvolupar estratègies de millora.

Antecedents

S'han desenvolupat, amb notable èxit, diferents xerrades envers la potencialitat del turisme a la comarca. En aquestes conferències no es pot entrar al detall en les estratègies concretes ni possibles alternatives que poden tenir els principals actors de la comarca en aquest sector (caves, bodegues, restauradors, hotelers, etc.).

El Consorci de Promoció Turística de l'Alt Penedès ja té experiència en l'organització de cursos específics per a les empreses del sector.

Descripció

Desenvolupar un cicle d'accions formatives sectorials adreçades a empreses i empresaris del sector del vi i el cava, i als sectors representats en el segell "enoturismePENEDÈS".

- En aquestes accions formatives caldria reforçar la potencialitat del sector i en base a grups reduïts cercar les estratègies turístiques més adients per a cada establiment concret en funció de la seva grandària, ubicació, disponibilitat, etc.
- En el cas concret del turisme Penedès, l'increment d'oferta té una vessant molt positiva que són les sinèrgies que es poden produir i arribar al punt de creixement necessari pel desenvolupament exponencial del sector turístic.
- El cursos podrien estar organitzats pel Consorci de Promoció Turística de l'Alt Penedès.
- La ubicació física pel desenvolupament dels cursos podria ser qualsevol petit espai que pogués acollir a 15-20 persones i es podria realitzar prop de la població origen dels participants en el cas que per sol·licituds es poguessin formar grups homogenis.

Estimació econòmica

- Cursos de 30 hores 2.100 €/curs
- Despeses organitzatives

<p>Grau de prioritat Mig</p> <p>Període d'execució Continu</p> <p>Cost econòmic Despeses organitzatives 2.100 €/curs</p> <p>Interrelació amb altres accions del pla 1.1.5</p>	<p>Termini d'implantació Curt termini</p> <p>Sectors implicats Consell Comarcal de l'Alt Penedès Consorti de Promoció Turística de l'Alt Penedès Diputació de Barcelona Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya Fundació Forcem Etc.</p> <p>Fonts de finançament Poden estar finançats pels fons de formació ó bé, pel petit cost, poden ser sufragats per les empreses (100-150€/alumne)</p> <p>Indicadors de seguiment -</p>
---	--

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
Programa	1.1	Continuació amb l'impuls de l'enoturisme al Penedès
Acció	1.1.7	Millors Tècniques disponibles al sector del vi i del cava
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	9. Activitats econòmiques	B.6: PLANS I PROGRAMES ESPECÍFICS Projectes i campanyes d'implicació d'agents econòmics i socials

Objectiu

Millorar l'impacte de la indústria del vi i del cava sobre el medi, amb l'adopció de les millors tècniques disponibles.

Antecedents

La Directiva 2010/75/CE, sobre les emissions industrials (Directiva DEI), té per objectiu assolir una prevenció i un control integrats de la contaminació procedent de les activitats amb major impacte ambiental. Un dels principis de la Directiva és que les instal·lacions operin de tal manera que es prenguin totes les mesures preventives adequades contra la contaminació, especialment mitjançant l'aplicació de les millors tècniques disponibles (MTD).

El sistema d'intervenció administrativa de les activitats amb incidència ambiental a Catalunya està regulat per la Llei 20/2009, de 4 de desembre, de prevenció i control ambiental de les activitats. Aquesta legislació regula l'elaboració i concessió dels permisos ambientals integrats segons la Directiva IPPC i estableix que cal tenir en compte les MTD en l'elaboració d'aquests permisos.

El Departament de Territori i Sostenibilitat ha publicat el mes de setembre de 2011 un document que recull les MTD del sector del vi i del cava, sector que ocupa la tercera plaça dins de la indústria agroalimentària catalana i la primera dins de la comarca de l'Alt Penedès. En aquest document han participat l'Associació catalana d'enòlegs, d'Institut del Cava, l'Associació vinícola catalana, Pimecava, la Federació de cooperatives agràries de Catalunya i la Planta de Tecnologia dels Aliments de la UAB.

El document permet a les parts interessades (empreses del sector, enginyeries, consultories, etc.) una comprensió més àgil de les recomanacions per aplicar les MTD, a banda de servir de suport en les tasques que tenen encomanades les diferents unitats del Departament de Territori i Sostenibilitat en l'elaboració de les autoritzacions ambientals integrades de les activitats afectades per la Llei 20/2009.

Descripció

Donar suport i fer difusió del document que recull les MTD del sector del vi i del cava publicat al setembre de 2011 pel Departament de Territori i Sostenibilitat. Es realitzen moltes i excel·lents iniciatives adreçades a una millora de la qualitat del medi en que vivim i és necessari que aquestes iniciatives arribin al destinatari que han de dur-les a terme.

La majoria de les associacions que d'una o altra manera han participat en la redacció del document que recull les MTD del sector del vi i del cava tenen seu a l'Alt Penedès i de ben segur tindran interès en fer conèixer aquesta iniciativa. D'altra banda el Consell Comarcal de l'Alt Penedès pot participar com a amfitrió d'una jornada on es presenti el document davant de les empreses del sector i de les enginyeries i consultories del territori. En aquesta presentació es pot repartir el document original entre els participants. En aquesta presentació hauran de tenir presència les associacions participants a l'igual que el Departament de Territori i Sostenibilitat que, a més, pot aportar els originals del document imprès i fons pel desenvolupament de la presentació.

Posteriorment al desenvolupament de la presentació del document es proposa realitzar un document resum i adjuntar el link del document a la xarxa per fer-lo arribar a tots els cavistes i bodegues del Penedès.

Estimació econòmica

- Despeses organitzatives
- Organització de la presentació: 1.800€

<p>Grau de prioritat Mig</p> <p>Període d'execució Puntual</p> <p>Cost econòmic Despeses organitzatives Organització de la presentació: 1.800€</p> <p>Interrelació amb altres accions del pla -</p>	<p>Termini d'implantació Curt termini</p> <p>Sectors implicats Consell Comarcal de l'Alt Penedès Associacions i entitats participants del document que recull les MTD del sector del vi i del cava Departament de Territori i Sostenibilitat</p> <p>Fonts de finançament Consell Comarcal de l'Alt Penedès Associacions i entitats participants del document que recull les MTD del sector del vi i del cava Departament de Territori i Sostenibilitat</p> <p>Indicadors de seguiment -</p>
---	---

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
Programa	1.1	Continuació amb l'impuls de l'enoturisme al Penedès
Acció	1.1.8	Promoció de l'agricultura ecològica
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	9. Activitats econòmiques	B.6: PLANS I PROGRAMES ESPECÍFICS Projectes i campanyes d'implicació d'agents econòmics i socials

Objectiu

Augmentar la proporció de conreus amb agricultura ecològica.

Antecedents

L'agricultura ecològica té un mercat que poc a poc va en augment, tot i el preu proporcionalment més alt dels seus productes.

Alguns dels productors de vi de l'Alt Penedès (Albet i Noya entre d'altres) treballen amb èxit sota les condicions de l'agricultura ecològica.

Descripció

Introduir i promocionar el concepte d'agricultura ecològica en els diferents àmbits d'acció del Consell Comarcal de l'Alt Penedès:

- Aprofitant l'impuls de l'enoturisme en el Penedès, caldrà introduir el concepte d'agricultura ecològica al web del Consorci de Promoció Turística de l'Alt Penedès.
- Les botigues, terres de conreu, vinyes, etc. que treballin amb agricultura ecològica seran incorporades dins del conjunt d'empreses del segell enoturismePENEDÈS, amb menció "agricultura ecològica".
- En les fires de vi i cava s'assenyalaran específicament amb el segell d'agricultura ecològica els establiments que ho siguin i s'afavorirà la seva visualització.

Estimació econòmica

No s'ha previst cost econòmic per aquesta acció llevat del cost purament organitzatiu.

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Llarg termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Consell Comarcal de l'Alt Penedès Agricultors ecològics Botigues especialitzades en agricultura ecològica
Cost econòmic Organitzatiu	Fonts de finançament No necessària
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment Empreses pertanyents al club enoturismePENEDÈS

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
Programa	1.2	Continuació amb l'impuls i preservació del paisatge de la comarca
Acció	1.2.1	Models d'aplicació dels objectius de la Carta del Paisatge del Penedès
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	3. Planejament urbanístic i usos del sòl	A.1: PROJECTES I OBRES Estudis tècnics

Objectiu

Preservar el paisatge de l'Alt Penedès, vetllant pel compliment dels objectius de la Carta del Paisatge de l'Alt Penedès.

Antecedents

En data d'octubre de 2004 es va aprovar la "Carta del Paisatge de l'Alt Penedès" signada per la Generalitat de Catalunya, el Consell Comarcal de l'Alt Penedès i l'Associació "Terra Vitium", acordant com a principis bàsics:

- Reconèixer, ordenar i protegir el paisatge com a bé d'interès públic.
- Qualsevol intervenció sobre el territori ha de tenir en compte el paisatge.
- Compromís dels poders públics per a la integració del paisatge de la comarca.
- Adopció dels compromisos per part dels agents privats en els seus projectes.

D'altra banda la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge ha publicat les "Fitxes de bones practiques en el paisatge vitivinícola del Penedès" que són orientacions elementals i fàcils, amb voluntat d'endreçar, i de buscar l'excel·lència en la integració a nivell de moviments de terra, camins, vegetació de marges i vores dels camps de conreu, etc.

Descripció

En el període transcorregut des de l'aprovació de la Carta del Paisatge s'ha fet palesa la dificultat de traslladar els principis bàsics de la carta a intervencions concretes derivades de l'activitat corrent, bé sigui urbanística, arquitectònica, de l'activitat agrícola o l'acció sobre les vies de comunicació entre moltes d'altres.

En aquesta acció es proposa, tenint com precedent les fitxes de bones pràctiques en el paisatge vitivinícola, l'ampliació d'aquestes fitxes de bones pràctiques de manera que es puguin recollir els preceptes de la carta del paisatge d'una forma fàcil i entenedora per altres aspectes no recollits en el document inicial com per exemple masies, polígons industrials, etc. La realització d'aquest treball realitzat sota l'òptica de la seva concordança amb els principis de la carta del paisatge ha de proporcionar orientacions tant als tècnics de l'Administració (municipal i del Departament de Territori i Sostenibilitat) com als tècnics executors dels Projectes.

Estimació econòmica

- Cost estudi inicial 6.000-12.000 €

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Llarg termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Ajuntaments Consell Comarcal de l'Alt Penedès Arquitectes, urbanistes, empreses de construcció
Cost econòmic Estudi (6.000-12.000 euros)	Fonts de finançament Consell Comarcal de l'Alt Penedès Diputació de Barcelona
Interrelació amb altres accions del pla 1.2.2, 1.2.3, 1.2.7	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
Programa	1.2	Continuació amb l'impuls i preservació del paisatge de la comarca
Acció	1.2.2	Difusió de models d'aplicació dels objectius de la Carta del Paisatge del Penedès
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	3. Planejament urbanístic i usos del sòl	B.6: PLANS I PROGRAMES ESPECÍFICS Projectes i campanyes d'implicació d'agents econòmics i socials

Objectiu

Preservar el paisatge de l'Alt Penedès, vetllant pel compliment dels objectius de la Carta del Paisatge de l'Alt Penedès.

Antecedents

Actuació directament vinculada al desenvolupament de l'acció 1.2.1 per la redacció de fitxes de bones pràctiques complementaries, segons les directrius marcades en la Carta del Paisatge, envers altres aspectes no recollits en les fitxes ja publicades per la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge¹.

Descripció

El treball desenvolupat en l'acció 1.2.1. serà profitós si s'aconsegueix que aquest arribi a les persones que tenen potestat per aplicar-lo. Així doncs resulta imprescindible que el document elaborat tingui la suficient difusió perquè sigui conegut en aquelles instàncies on s'adopten les decisions respecte aquests aspectes.

- El document elaborat, que inicialment es realitzaria en format digital, s'incorporaria a la web del Consell Comarcal de l'Alt Penedès. També es preveu una presentació, per part del Consell Comarcal de l'Alt Penedès, davant de la Direcció General de Territori i Urbanisme de manera que els tècnics d'aquesta Direcció s'assabentin de la seva existència i contingut.
- El document també ha de formar part de la documentació de consulta en xarxa de Paisatge.cat.
- Una segona línia de presentació/difusió i possiblement més rellevant és la de fer conèixer als tècnics d'urbanisme dels diferents municipis l'existència del nou document. Es proposa realitzar una jornada de presentació per part del Consell Comarcal de l'Alt Penedès i posteriorment enviar a cadascun dels municipis i especialment del personal implicat un comunicat amb un link per accedir al document.
- Si s'obtenen recursos per a la publicació en paper del document (per exemple del Departament de Territori i Sostenibilitat) la jornada de presentació podria complementar-se amb el lliurament d'un exemplar del document.

Estimació econòmica

- Cost Difusió sense edició en paper 500 €
- Despeses organitzatives

¹ Actualment, Direcció General de Territori i Urbanisme

<p>Grau de prioritat Mig</p>	<p>Termini d'implantació Llarg termini</p>
<p>Període d'execució Continu</p>	<p>Sectors implicats Ajuntaments Consell Comarcal de l'Alt Penedès Arquitectes, urbanistes municipals Direcció General de Territori i Urbanisme</p>
<p>Cost econòmic Difusió Estudi 500 € No s'inclou cost de publicació en paper</p>	<p>Fonts de finançament Consell Comarcal de l'Alt Penedès Diputació de Barcelona</p>
<p>Interrelació amb altres accions del pla 1.2.1, 1.2.3, 1.2.7</p>	<p>Indicadors de seguiment -</p>

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
Programa	1.2	Continuació amb l'impuls i preservació del paisatge de la comarca
Acció	1.2.3	Protecció dels espais singulars i que actualment no estan protegits comarcalment
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	4. Sistemes naturals i espais singulars	A.1 PROJECTES I OBRES Estudis tècnics

Objectiu

Protecció dels espais naturals singulars que actualment no estan protegits ni pel PEIN ni per la Xarxa Natura 2000.

Antecedents

En el marc de l'Agenda 21 supramunicipal de 18 municipis de l'Alt Penedès, s'ha elaborat un plànol dels espais naturals singulars de la comarca que no estan inclosos en el PEIN ni en la Xarxa Natura 2000.

Descripció

Estudiar cas a cas si els espais naturals singulars que no estan en el PEIN ni en xarxa Natura 2000 estan o no protegits pel planejament del municipi, delimitar a escala 1:5.000 llur àmbit i avaluar si els usos permesos són adients/compatibles per a la preservació de l'espai i llurs valors naturals. Caldrà assignar criteris comuns per a aquest conjunt d'espais, per a ser aplicats en els planejaments urbanístics municipals.

Estimació econòmica

Cost per realitzar l'estudi i elaborar plànol de delimitació a 1:5.000 d'aquests espais i a nivell local fer estudi de la protecció d'aquests espais per incorporar-ho al seu planejament (12.000-24.000€ /municipi)

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Llarg termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Ajuntaments de l'Alt Penedès
Cost econòmic 12.000-24.000 €	Fonts de finançament Consell Comarcal de l'Alt Penedès
Interrelació amb altres accions del pla 1.2.1, 1.2.2, 1.2.7	Indicadors de seguiment Protecció d'espais d'interès natural

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
Programa	1.2	Continuació amb l'impuls i preservació del paisatge de la comarca
Acció	1.2.4	Conferència de difusió del Mapa de Sensibilitat Paisatgística de l'Alt Penedès
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	3. Planejament urbanístic i usos del sòl	B.6: PLANS I PROGRAMES ESPECÍFICS Projectes i campanyes d'implicació d'agents econòmics i socials

Objectiu

Preservar el paisatge, fent difusió i emprant el mapa de sensibilitat paisatgística de l'Alt Penedès (elaborat en el marc de l'Agenda 21) com a eina de treball auxiliar en la realització de Plans d'Ordenació Urbanística Municipal (POUMs) i estudis relacionats amb el paisatge.

Antecedents

En la realització dels Plans d'Ordenació Urbanística Municipal de Santa Fe del Penedès i d'Olivella s'ha desenvolupat una tècnica de valoració del paisatge que facilita l'eina d'anàlisi dels urbanistes en la presa de decisions associada al desenvolupament dels POUMs.

En el marc de l'Agenda 21 de 18 municipis de l'Alt Penedès s'ha elaborat un Annex d'Anàlisi del paisatge de la comarca. Per a elaborar aquest Annex s'ha aplicat aquesta tècnica per a valorar el paisatge de tota la comarca i s'ha realitzat un mapa de sensibilitat paisatgística de tota la comarca de l'Alt Penedès mitjançant SIG (sistemes d'informació geogràfica).

Descripció

Realitzar una presentació als tècnics i polítics dels ajuntaments de l'Alt Penedès del mapa de sensibilitat paisatgística realitzat per AdEdMA Consultoria i Serveis en el marc de l'Agenda 21 de 18 municipis de la comarca. Conscients de la necessitat de revisar els planejaments municipals i realitzar POUMs de diferents municipis de la comarca, l'eina facilitarà la tasca d'anàlisi prèvia i la presa de decisions urbanístiques.

Fer difusió d'aquesta eina ambiental (del mapa de sensibilitat paisatgística realitzat per AdEdMA Consultoria i Serveis en el marc de l'Agenda 21 de 18 municipis de la comarca) en els fòrums adients, en particular en el Congrés d'Art i Paisatge impulsat pel municipi de Subirats (ja s'han fet tres edicions d'aquest Congrés) i en el Congrés nacional de Medi Ambient (CONAMA) amb celebració bianual, entre d'altres.

Estimació econòmica

No s'ha previst cost econòmic per aquesta acció llevat del cost purament organitzatiu

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Consell Comarcal Alt Penedès Diputació de Barcelona AdEdMA Consultoria i Serveis SL
Cost econòmic Només organitzatiu	Fonts de finançament No necessària
Interrelació amb altres accions del pla 1.2.5	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
Programa	1.2	Continuació amb l'impuls i preservació del paisatge de la comarca
Acció	1.2.5	Pla de recuperació de la conca del Foix. Agrupació de municipis afectats, unificació de criteris
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Supramunicipal	4. Sistemes naturals i espais singulars	A.2: PROJECTES I OBRES Projectes executius

Objectiu

Recuperació de la conca del riu Foix i de les seves rieres, de forma planificada i amb criteris uniformes.

Antecedents

Alguns dels municipis pertanyents a la conca del riu Foix i les seves rieres han desenvolupat o pretenen realitzar actuacions encaminades a millorar l'estat de la conca del riu, crear itineraris per l'entorn natural, neteja de marges i rieres, seguiment de l'estat de l'ecosistema fluvial, etc. Aquestes actuacions han estat o s'han plantejat bàsicament en l'àmbit local en aquells trams que pertanyen a cada territori.

Ja es compta amb diferents estudis parcials dels quals treure una informació molt valuosa.

Hi ha una experiència, dins de la comarca, amb la conca del Mediona, Bitlles, Anoia i Lavernó on els municipis de la comarca per on creuen els cursos fluvials s'han agrupat per definir criteris de recuperació i realitzar una actuació conjunta.

Descripció

Les actuacions a efectuar per a la recuperació dels rius són clarament un exemple d'actuacions supramunicipals. El que es preveu en aquesta actuació és establir una agrupació o mancomunitat de municipis que inclogui a tots els municipis de la comarca i fins i tot, pot ser estesa als municipis de comarques veïnes per on travessa el riu Foix i les seves rieres. L'objectiu d'aquesta agrupació és el de definir uns criteris d'actuació conjunts per tota la conca del riu Foix.

Caldrà realitzar un estudi bàsic, que ha d'utilitzar com a punt de partida tota la informació ja elaborada. Aquest estudi bàsic haurà de proporcionar informació a grans trets de les actuacions a desenvolupar en cadascun dels trams del riu i de les rieres així com definir la tipologia del mobiliari, senyalització, tanques, etc. que puguin arribar a instal·lar-se en el desenvolupament de les actuacions.

Una vegada concretat i consensuat amb els diferents ajuntaments les actuacions que caldria realitzar en cadascun dels trams, tenint com a criteri la preservació i recuperació de l'ecosistema i l'obertura parcial d'alguns trams al gaudiment dels vilatans, es podran desenvolupar projectes executius concrets per l'execució de les obres.

Així doncs, l'execució de les obres i dels projectes executius dependrà de les possibilitats de finançament, que actualment són molt limitades, però ja estarà definit el criteri general per realitzar una actuació global sobre la conca.

Estimació econòmica

- Organització, recopilació d'informació i estudi bàsic 9.000 euros

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Agència Catalana de l'Aigua Diputació de Barcelona Consell Comarcal de l'Alt Penedès Municipis afectats per la conca del Foix
Cost econòmic 9.000 €	Fonts de finançament Agència Catalana de l'Aigua Diputació de Barcelona Consell Comarcal de l'Alt Penedès Municipis afectats per la conca del Foix
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
Programa	1.2	Continuació amb l'impuls i preservació del paisatge de la comarca
Acció	1.2.6	Pla de les conques del Mediona, Bitlles, Anoia i Lavernó
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Supramunicipal	4. Sistemes naturals i espais singulars	A.2: PROJECTES I OBRES Projectes executius

Objectiu

Recuperar per la natura i els vilatans les conques dels rius Mediona, Bitlles, Anoia i Lavernó definint i concretant específicament les actuacions a desenvolupar en les diferents trams dels rius Mediona, en base a l'estudi ja elaborat d'aquests espais on es proporcionen directrius dels tractaments a realitzar.

Antecedents

Els ajuntaments de Sant Sadurní d'Anoia, Subirats, Torrelavit, Sant Pere de Riudebitlles, Sant Quintí de Mediona i Mediona van encarregar un estudi per definir una intervenció als espais d'interès ambiental, ecològic, paisatgístic, natural i social dels rius Mediona-Bitlles, Anoia i Lavernó.

El projecte (*Estudi per la definició dels espais d'interès ambiental, ecològic, paisatgístic, natural i social dels rius Mediona – Bitlles, Anoia i Lavernó*), va ser elaborat per un equip d'especialistes i contempla un seguit d'accions a desenvolupar al llarg dels 10 propers anys (veure *Annex. Annexos de les fitxes del Pla d'Acció per a la Sostenibilitat de l'Alt Penedès*).

Les actuacions són variables en funció de la tipologia del tram i de l'entorn i van des de la transformació d'algun entorn en un parc urbà tou, amb nivell d'urbanització baix, fins àrees on s'aposta per aconseguir una zona més natural. El projecte contempla avançar en la senyalització, els punts d'informació, la regulació de l'accés de vehicles i un Centre d'Interpretació dels Rius, sense oblidar la vegetació i la fauna.

El projecte ha estat assumit pel conjunt d'aquests 6 ajuntaments.

L'estudi marca un seguit d'actuacions a desenvolupar per trams del riu, però manca una definició concreta de les actuacions a desenvolupar en cada espai o el que seria el mateix un projecte executiu d'aquest estudi. També seria convenient definir la tipologia de materials a utilitzar per donar una certa uniformitat en la senyalització, tanques, etc. per les rutes de vianants previstes, com per exemple el camí del riu que té un recorregut de desenes de quilòmetres.

Posteriorment a l'elaboració de l'Estudi els diferents Ajuntaments han sol·licitat subvenció a la Diputació de Barcelona per anar realitzant petites actuacions de millora i senyalització.

Descripció

Elaborar els projectes executius corresponents a l'*Estudi per la definició dels espais d'interès ambiental, ecològic, paisatgístic, natural i social dels rius Mediona – Bitlles, Anoia i Lavernó*.

Els projectes executius es poden anar elaborant en diferents anys a mida de que es disposin de recursos per executar actuacions en zones concretes, però cada un dels projectes que es puguin realitzar hauran de seguir les directrius marcades per l'Estudi prèviament elaborat i caldrà que mantinguin la coherència amb la tipologia de materials a utilitzar que caldrà acordar en inici amb els Ajuntaments implicats i fins i tot amb les possibles fonts d'ajuts com la Diputació de Barcelona.

Estimació econòmica

El cost del projectes executius dependrà del tram.

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Llarg termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Agència Catalana de l'Aigua Diputació de Barcelona Consell Comarcal de l'Alt Penedès Municipis afectats
Cost econòmic -	Fonts de finançament Agència Catalana de l'Aigua Diputació de Barcelona Consell Comarcal de l'Alt Penedès Municipis afectats
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
Programa	1.2	Continuació amb l'impuls i preservació del paisatge de la comarca
Acció	1.2.7	Aplicació del Mapa de Sensibilitat Paisatgística.
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	3. Planejament urbanístic i usos del sòl	D.9: Altres

Objectiu

Preservar el paisatge, aplicant el mapa de sensibilitat paisatgística de l'Alt Penedès (elaborat en el marc de l'Agenda 21 supramunicipal de l'Alt Penedès) com a eina de treball auxiliar en l'elaboració del POUM i estudis relacionats amb el paisatge.

Antecedents

En la realització del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal POUM de Santa Fe del Penedès i del POUM d'Olivella s'ha desenvolupat una tècnica de valoració del paisatge que facilita l'eina d'anàlisi dels urbanistes en la presa de decisions associada al desenvolupament dels POUMs.

En el marc de l'Agenda 21 de 18 municipis de l'Alt Penedès s'ha elaborat un Annex d'Anàlisi del paisatge de la comarca. Per elaborar aquest Annex s'ha aplicat aquesta tècnica per a valorar el paisatge de tota la comarca i s'ha realitzat un mapa de sensibilitat paisatgística de tota la comarca de l'Alt Penedès mitjançant SIG (Sistemes d'Informació Geogràfica).

Descripció

Aplicar el mapa de sensibilitat paisatgística de l'Alt Penedès realitzat per AdEdMA Consultoria i Serveis SL (en el marc de l'Agenda 21 de 18 municipis de la comarca) com eina de treball auxiliar en l'elaboració del POUM, planejament derivat i altres i en estudis relacionats amb el paisatge. L'eina facilitarà la tasca d'anàlisi prèvia i la presa de decisions urbanístiques.

Estimació econòmica

No s'ha previst cost econòmic per aquesta acció llevat del cost purament organitzatiu

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntament Consell Comarcal Alt Penedès Diputació de Barcelona AdEdMA Consultoria i Serveis SL
Cost econòmic Només organitzatiu	Fonts de finançament No necessària
Interrelació amb altres accions del pla 1.2.4	Indicador -

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
Programa	1.2	Continuació amb l'impuls i preservació del paisatge de la comarca
Acció	1.2.8	Integració paisatgística de les àrees d'aportació de residus.
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	7. Residus	A.1: PROJECTES I OBRES Estudis tècnics

Objectiu

Preservar el paisatge, millorant la integració paisatgística de les àrees d'aportació.

Antecedents

Des d'un punt de vista de paisatge, bé sigui natural o urbà, les àrees d'aportació de residus són generalment poc estètiques.

Els municipis de l'Agenda 21 de l'Alt Penedès tenen moltes àrees d'aportació escampades pel territori, susceptibles d'integrament paisatgístic.

Parcs del Penedès va realitzar un esforç d'integració paisatgística de les seves àrees d'aportació amb resultats notables, que pot servir d'exemple per a la resta de municipis.

La millora de les àrees d'aportació té clares sinèrgies amb l'esforç per millorar l'enoturisme en el Penedès i preservar la qualitat del paisatge i ha de considerar-se en consonància amb les accions en aquest sentit.

Descripció

Analitzar i establir un conjunt de models d'àrees d'aportació i solucions per a llur integració en l'entorn, els quals han de ser vàlids tècnicament, econòmics d'execució i manteniment i atractius estèticament, en consonància amb la comarca i llur identitat i paisatge.

Estudi individualitzat de totes les àrees d'aportació del municipi i la millor integració paisatgística de cada una d'elles, tenint en compte el conjunt de models i solucions determinades en el punt anterior.

L'èxit de l'acció és la seva implantació en la majoria dels municipis, com un signe més de la qualitat paisatgística de l'Alt Penedès i la cura pel paisatge per part de la seva gent.

Estimació econòmica

- Estudi: Anàlisi i proposta de models d'àrees d'aportació (part proporcional)	400 €
- Estudi individualitzat de les àrees d'aportació del municipi	3.000 €
- Cost integració de cada àrea d'aportació (20.000 € per una previsió de 20 àrees en un municipi)	1.000 €

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Ajuntament Mancomunitat Penedès-Garraf
Cost econòmic Variable: 23.400 € per 20 àrees d'aportació	Fonts de finançament Ajuntament Diputació de Barcelona Agència Catalana de Residus
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	1	Impuls de l'enoturisme al Penedès
Programa	1.2	Continuació amb l'impuls i preservació del paisatge de la comarca
Acció	1.2.9	Integració paisatgística del polígon industrial Carretera de Pontons.
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	3. Planejament urbanístic i usos del sòl	A.1: PROJECTES I OBRES Estudis tècnics

Objectiu

Preservar el paisatge, integrant paisatgísticament el/s polígon/s industrial/s del municipi.

Antecedents

Dintre del marc de les directrius de la Carta del Paisatge de l'Alt Penedès es va acordar actuar en la integració paisatgística dels polígons industrials. El novembre de l'any 2006 es van iniciar actuacions d'integració paisatgística dels següents polígons industrials de la comarca:

- Polígon industrial Can Merlines (al municipi d'Avinyonet del Penedès)
- Polígon industrial La Plana d'en Florit (al municipi de Les Cabanyes)
- Polígon industrial de Sant Pere de Molanta (al municipi de Olèrdola)
- Polígon industrial La Masia (al municipi de Sant Cugat Sesgarrigues)
- Polígon industrial Can Ferrer (al municipi de Sant Sadurní)
- Polígon industrial Casanova (al municipi de Santa Margarida i els Monjos)
- Polígon industrial Can Bas (al municipi de Subirats)
- Polígon industrial Domenys II (al municipi de Vilafranca del Penedès)
- Polígon industrial Vilobí (al municipi de Vilobí del Penedès)

Descripció

Realitzar el projecte i obra d'integració paisatgística del polígon industrial Carretera de Pontons del municipi de Torrelles de Foix.

Per això, es tindran en compte les directrius de la Carta del Paisatge de l'Alt Penedès i les experiències de les actuacions d'integració paisatgística realitzades fins al moment.

Estimació econòmica

- Cost del projecte 3.500-6.000€
- Cost de l'obra 20.000-80.000€

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Llarg termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Ajuntament Juntes de propietaris polígons industrials o similars
Cost econòmic Estudi (4.750€) Obres (50.000€)	Fonts de finançament Consell Comarcal de l'Alt Penedès Diputació de Barcelona
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.1	Millora dels serveis locals
Acció	2.1.1	Recollida i incorporació de dades ambientals en la Memòria anual del Consell Comarcal de l'Alt Penedès
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	2. Educació ambiental i participació ciutadana	B.6: PLANS I PROGRAMES ESPECÍFICS Projectes i campanyes d'implicació d'agents econòmics i socials

Objectiu

Incrementar la consciència ambiental dels ciutadans, fent-los partícips de l'evolució dels principals indicadors ambientals del municipi i la comarca.

Antecedents

Es disposa del Pla de Seguiment com a document origen de la informació ambiental de referència pel municipi, així com de les fitxes de la Memòria ambiental.

Descripció

Realitzar i distribuir des del Consell Comarcal de l'Alt Penedès una memòria ambiental de la comarca i dels seus municipis que reculli la informació de la comarca i desglossada per cada municipi següent:

- Residus municipals per habitant i dia comparats amb la mitjana catalana.
- Proporció de recollida selectiva de les fraccions FORM, vidre, paper i envasos en relació amb la previsió del PROGEMIC i la mitjana catalana.
- Consum domèstic d'aigua per habitant i dia en relació a la mitjana catalana.
- Consum energètic domèstic per habitant i dia en relació a la mitjana catalana.
- Energia renovable generada per habitant i any en relació amb la mitjana catalana.
- GEH produïts per habitant pel consum domèstic en relació amb la mitjana catalana.
- GEH captat pels embornals de CO₂ per habitant.

Estimació econòmica

La despesa econòmica és negligible en tant que la distribució es realitza aprofitant altres enviaments a la població. Despesa essencialment organitzativa per la captació de dades i confecció del document, a preparar entre el Consell Comarcal de l'Alt Penedès, les webs de l Departament de Territori i Sostenibilitat i d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural i, eventualment, la Mancomunitat Penedès Garraf.

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Periòdic	Sectors implicats Consell Comarcal de l'Alt Penedès Mancomunitat Penedès-Garraf
Cost econòmic Organitzatiu	Fonts de finançament Sense necessitat de finançament
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.1	Millora dels serveis locals
Acció	2.1.2	Liderar les accions municipals de foment de l'autocompostatge casolà
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Supramunicipal (Mancomunitat Penedès-Garraf)	2. Educació ambiental i participació ciutadana	B.6: PLANS I PROGRAMES ESPECÍFICS Projectes i campanyes d'implicació d'agents econòmics i socials

Objectiu

Promocionar l'autocompostatge casolà, amb el que s'aconseguirà recuperar una part dels residus orgànics produïts a les llars i, conseqüentment, disminuir el pes dels residus a gestionar. Per una altra part, s'aconsegueix un adob orgànic de bona qualitat per un jardí.

Antecedents

No hi ha suficient conscienciació ciutadana en matèria de recollida selectiva.

La Mancomunitat Penedès-Garraf ha fet cursos de compostatge casolà i ha realitzat una guia de compostatge casolà.

L'autocompostatge és el sistema més idoni de tractament de la fracció orgànica en zones rurals amb baixa densitat.

Descripció

La Mancomunitat Penedès Garraf, en base a la seva experiència, liderarà un projecte d'introducció de l'autocompostatge a les llars dels municipis de l'Alt Penedès que ho sol·licitin en el que es contempla el suport informatiu/formatiu.

L'acció contempla una xerrada informativa/formativa a cada municipi i, adreçada especialment als habitatges unifamiliars, masies i cases aïllades, etc., en la qual s'explicarà com es pot obtenir compost a partir de les restes orgàniques.

Estimació econòmica

S'impugna directament als Ajuntaments participants de la campanya, en el ben entès de que la Mancomunitat Penedès Garraf ja compta amb la guia de compostatge casolà i només aportarà despeses organitzatives.

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntaments Mancomunitat Penedès-Garraf
Cost econòmic Despeses organitzatives	Fonts de finançament -
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.1	Millora dels serveis locals
Acció	2.1.3	Ordenança, inventari i gestió de fosses sèptiques individuals
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Mancomunitat Penedès-Garraf)	8. Aigües	C.8: INSTRUMENTS JURÍDICS, ECONÒMICS I ORGANITZATIUS Accions jurídiques i organitzatives

Objectiu

Prevenir la contaminació del freàtic, millorant el control de les fosses sèptiques del territori.

Antecedents

La dispersió de la població al territori i la manca de massa crítica fa en alguns casos inviable la connexió de masies isolades o petites agrupacions de cases a la xarxa general de sanejament. Aquesta situació està agreujada pel fet que actualment l'ACA, responsable de la realització dels col·lectors generals i de les infraestructures de sanejament i els ajuntaments, responsables de realitzar el clavegueram, en general es troben en una situació de manca de recursos.

Desconeixement, més o menys significatiu, de l'estat de les fosses sèptiques individuals o petites depuradores autònomes que tenen alguns dels habitatges del municipi. Hi ha municipis del territori que obliguen a la construcció de les fosses o depuradores individuals per a la obtenció de la llicència d'obres, tot i que, posteriorment no hi ha un control de la gestió i manteniment.

La Mancomunitat Penedès-Garraf està reconeguda per l'Agència Catalana de l'Aigua com Administració Actuant en matèria de Sanejament.

Descripció

El que es proposa en aquesta acció, és que la Mancomunitat Penedès Garraf col·labori amb els municipis de l'Agenda 21 de l'Alt Penedès en un conjunt d'actuacions encaminades a controlar la problemàtica de les fosses sèptiques:

Ordenança de construcció de fosses sèptiques

Elaborar un model d'ordenança municipal que obligui a que en el projecte constructiu de qualsevol nova edificació o modificació d'edificacions existents que no puguin connectar-se al clavegueram es contempli la construcció d'una fossa sèptica de doble dipòsit, adequadament impermeabilitzada, de dimensió tècnicament acceptable a la previsió d'inquilins del nou habitatge i amb un adequat sistema d'evacuació al medi de les aigües tractades. Obligarà també a que, una vegada construïda, es certifiqui per tècnic competent (o empresa certificadora) la seva execució conforme al projecte i a la signatura d'un contracte de gestió de la fossa amb una empresa externa.

L'ordenança contemplarà un termini per a que els habitatges existents s'adaptin i gestionin les seves fosses mitjançant una empresa externa.

Base de dades d'habitatges amb fosses sèptiques

Crear un model de base de dades municipal amb totes les instal·lacions d'aquesta mena, de manera que s'identifiqui la seva situació actual, localització i idoneïtat (Volums, impermeabilització, nombre de persones servides, sistema d'evacuació de les aigües de la fossa, contractes de manteniment, etc.). La manera d'obtenir aquestes dades dependrà del propi municipi, en funció de l'organització interna, grau de coneixement del territori, etc.

Gestió de les fosses sèptiques

Crear un servei de buidatge de fosses sèptiques que gestionaria la Mancomunitat Penedès-Garraf i que actuaria a sol·licitud dels propietaris (Contracte de gestió de la fossa sèptica proposat en el primer punt) o d'ofici a sol·licitud de l'ajuntament en el cas de que el propietari no atengués els seus requeriments de buidatge.

Estimació econòmica

- Proposta d'ordenança i base de dades: 6.000 €
- Despeses organitzatives

Grau de prioritat Alt	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntaments Mancomunitat Penedès-Garraf Agència Catalana de l'Aigua
Cost econòmic Ordenança i base de dades 6.000 € Despeses organitzatives	Fonts de finançament Mancomunitat Penedès-Garraf Agència Catalana de l'Aigua
Interrelació amb altres accions del pla 2.1.5	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.1	Millora dels serveis locals
Acció	2.1.4	Seguiment del calendari d'actuacions previstes per l'ACA.
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Supramunicipal (Mancomunitat Penedès-Garraf)	8. Aigües	C.8. INSTRUMENTS JURÍDICS, ECONÒMICS I ORGANITZATIUS Accions jurídiques i organitzatives

Objectiu

Millora del sanejament mitjançant la substitució de col·lectors desfasats per part de l'ACA

Antecedents

Hi ha molts col·lectors que han quedat petits arrel de nous desenvolupaments urbanístics i amb la connexió a la xarxa de sanejament de zones que anteriorment no estaven connectades. El sistema d'evacuació funciona si no hi ha pluges o aquestes són molt moderades, el problema es presenta quan es produeixen xàfecs intensos, donat que hi ha desbordaments per manca de capacitat dels col·lectors i conseqüentment contaminació al medi.

És especialment rellevant el problema de municipis que aboquen les seves aigües sobre el col·lector nord de la depuradora de Vilafranca del Penedès i que recull les aigües residuals de diferents municipis inclòs una part de Vilafranca del Penedès.

En gairebé tots els municipis de la comarca hi ha previstes infraestructures de desenvolupament de xarxa de col·lectors per l'ACA i que millorarien considerablement el sanejament dels diferents municipis i de retruc, el sòl, les aigües subterrànies i les rieres del territori. Vint-i-cinc dels Vint-i-set municipis de la comarca tenen cedides les competències en matèria de sanejament a la Mancomunitat Penedès-Garraf, ens que en aquest cas té com a finalitat la gestió i l'explotació de les instal·lacions de sanejament en alta, col·lectors, bombaments i depuradores d'aigües residuals dels municipis membres de les comarques de l'Alt Penedès i el Garraf i que està reconegut per l'Agència Catalana de l'Aigua.

Descripció

Fer pressió a l'Agència Catalana de l'aigua per aconseguir:

- Calendari d'inversions de les infraestructures previstes en el Pla de Sanejament d'Aigües Residuals Urbanes (PSARU) prioritzant les actuacions més urgents i els punts crítics esmentats als antecedents.
- Seguiment del calendari i informació als ajuntaments afectats del seguiment del calendari i de les desviacions sobre el mateix.
- Realitzar les accions necessàries per aconseguir l'acompliment del calendari.

Aquesta acció la podria dur a terme la Mancomunitat Penedès-Garraf, en tant que ens interlocutor acreditat per l'Agència Catalana de l'Aigua.

Estimació econòmica

Despeses organitzatives

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Ajuntament Mancomunitat Penedès-Garraf Agència Catalana de l'Aigua
Cost econòmic Despeses organitzatives	Fonts de finançament Agència Catalana de l'Aigua
Interrelació amb altres accions del pla	Indicadors de seguiment

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.1	Millora dels serveis locals
Acció	2.1.5	Implantació de l'ordenança, inventari i gestió de fosses sèptiques individuals.
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	8. Aigües	C.8: INSTRUMENTS JURÍDICS, ECONÒMICS I ORGANITZATIUS Accions jurídiques i organitzatives

Objectiu

Prevenir la contaminació del freàtic, millorant el control de les fosses sèptiques del territori.

Antecedents

La dispersió de la població al territori i la manca de massa crítica fa en alguns casos inviable la connexió de masies actualment l'ACA, responsable de la realització dels col·lectors generals i de les infraestructures de sanejament i els ajuntaments, responsables de realitzar el clavegueram, en general es troben en una situació de manca de recursos.

Desconeixement, més o menys significatiu, de l'estat de les fosses sèptiques individuals o petites depuradores autònomes que tenen alguns dels habitatges del municipi. Hi ha municipis del territori que obliguen a la construcció de les fosses o depuradores individuals per a la obtenció de la llicència d'obres, tot i que, posteriorment no hi ha un control de la gestió i manteniment.

La Mancomunitat Penedès-Garraf està reconeguda per l'Agència Catalana de l'Aigua com Administració Actuant en matèria de Sanejament.

Descripció

Aquesta acció és una continuació de l'acció 2.1.1. en la que, a partir del model d'ordenança i del model de base de dades, l'Ajuntament realitza la implantació de l'ordenança de construcció de fosses sèptiques així com de la realització de l'inventari de fosses sèptiques del municipi.

Ordenança de construcció de fosses sèptiques

Implantació de l'ordenança de construcció de fosses sèptiques en el municipi, a partir del model de la Mancomunitat Penedès Garraf. En aquesta ordenança s'obliga a que en el projecte constructiu de qualsevol nova edificació o modificació d'edificacions existents que no puguin connectar-se al clavegueram es contempli la construcció d'una fossa sèptica de doble dipòsit, adequadament impermeabilitzada, de dimensió tècnicament acceptable a la previsió d'inquilins del nou habitatge i amb un adequat sistema d'evacuació al medi de les aigües tractades. Obligarà també a que, una vegada construïda, es certifiqui per tècnic competent (o empresa certificadora) la seva execució conforme al projecte i a la signatura d'un contracte de gestió de la fossa amb una empresa externa. L'ordenança contemplarà un termini per a que els habitatges existents s'adaptin i gestionin les seves fosses mitjançant una empresa externa.

Inventari d'habitatges amb fosses sèptiques

Crear un inventari municipal a partir del model de base de dades realitzat per la Mancomunitat Penedès Garraf amb totes les instal·lacions d'aquesta mena, de manera que s'identifiqui la seva situació actual, localització i idoneïtat (Volums, impermeabilització, nombre de persones servides, sistema d'evacuació de les aigües de la fossa, contractes de manteniment, etc.). La manera d'obtenir aquestes dades dependrà del propi municipi, en funció de l'organització interna, grau de coneixement del territori, etc.

Gestió de les fosses sèptiques

L'Ajuntament controlarà, a partir de l'inventari de fosses sèptiques, aquelles que no disposen de contracte de buidatge, forçant a l'actuació d'ofici del servei de manteniment i buidatge creat per la Mancomunitat Penedès Garraf en el cas de que el propietari no atengui els seus requeriments de buidatge

Estimació econòmica

- Cost variable en funció de número de fosses (100 € per fossa inventariada)
- Despeses organitzatives

Grau de prioritat Alt	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntaments Mancomunitat Penedès-Garraf Agència Catalana de l'Aigua
Cost econòmic Despeses organitzatives Cost variable en funció de número de fosses (100 € per fossa)	Fonts de finançament Ajuntaments Mancomunitat Penedès-Garraf Agència Catalana de l'Aigua
Interrelació amb altres accions del pla 2.1.3	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.1	Millora dels serveis locals
Acció	2.1.6	Realitzar un inventari de pous privats de la comarca i promoure la seva legalització
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	8. Aigües	A.1: PROJECTES I OBRES Estudis tècnics

Objectiu

Establir un control dels pous privats i conèixer el seu consum.

Antecedents

A la comarca existeixen nombrosos pous privats sobre els quals no es coneixen ni els volums extrets i molt sovint, no es té constància ni per l'Agència Catalana de l'Aigua ni en la base de dades de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

A la comarca hi ha dèficit de recursos propis.

Descripció

Un control del cabal extret dels diferents pous és indispensable per estudiar l'evolució dels nivells de l'aquífer i per avaluar la conveniència o no de regular els mateixos per tal de no sotmetre l'aquífer a sobreexplotació. És per això que caldria fer una anàlisi i un inventari de les captacions privades de cada pou amb informació sobre les característiques tècniques, cabal extret, localització i ús de l'aigua.

Cal incentivar per part dels ajuntament la legalització d'aquests pous, comunicant als diferents propietaris la necessitat de comunicar l'ACA l'existència del pou. Això es pot fer mitjançant un tríptic informatiu.

Estimació econòmica

Es preveu fer l'inventari a mesura que els propietaris comuniquin la seva existència.

Grau de prioritat Baix	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntament Agència Catalana de l'Aigua
Cost econòmic -	Fonts de finançament Agència Catalana de l'Aigua
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.1	Millora dels serveis locals
Acció	2.1.7	Impuls de la xerojardineria en espais públics i privats de la comarca
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local i Comarcal	2. Educació ambiental i participació ciutadana	B. Campanyes d'implicació d'agents econòmics i socials

Objectiu

Disminuir el consum de recursos naturals, promovent i establint un model de jardineria sostenible en el municipi, tant en jardins públics com privats.

Antecedents

La dependència de fonts externes d'aigua de la comarca és superior al 60%.

Descripció

En l'àmbit comarcal:

El Consell Comarcal de l'Alt Penedès (CCAP) impulsarà els models de jardineria sostenible en espais públics i privats de la comarca.

En l'àmbit local:

L'Ajuntament s'encarregarà de la difusió dels models de jardineria sostenible tant en espais públics (parcs i jardins municipals) com privats.

La difusió es realitzarà mitjançant:

- Elaboració d'un manual de xerojardineria.
El manual s'elaborarà des de l'Oficina de l'Agenda 21 comarcal i es posarà a disposició dels habitants a través de la pàgina web del Consell Comarcal de l'Alt Penedès i dels Ajuntaments.
Com a mínim el manual ha de contenir els següents apartats:
  1. Planificació i disseny de jardins
  2. Catàleg d'espècies
  3. Manteniment
  4. Reg
  5. Gestió residus
- Divulgació de la xerojardineria entre els habitants del municipi. La divulgació comprendrà:
  - Tríptics informatius
  - Web de l'Ajuntament
  - Oficina de l'Agenda 21 comarcal

També es pot contemplar negociar amb empreses de jardins pròximes per a què facin vals de descompte per comprar plantes autòctones.

Estimació econòmica

- Elaboració del manual de xerojardineria, crear enllaç a les webs: 600€
- Impressió del tríptic: 250€
(2.500 tríptics, envió i transport inclòs. Dimensions: 21x29,7. Paper: brillant 115 gr. Impressió: Doble cara. Acabat: Plegat estàndard).

*El Catàleg de suport als serveis i a les activitats locals 2012 de la Diputació de Barcelona ofereix suport econòmic a través de l'Oficina Tècnica de Sensibilització, Participació i Divulgació Ambiental per activitats de sensibilització i divulgació ambiental i és de preveure que en el catàleg 2013 tornin a oferir aquest suport.

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Ajuntament Consell Comarcal de l'Alt Penedès
Cost econòmic 750€	Fonts de finançament Ajuntament, Diputació de Barcelona*
Interrelació amb altres accions del pla	Indicadors de seguiment

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.1	Millora dels serveis locals
Acció	2.1.8	Implantació de la compra verda a les administracions de la comarca
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	1. Organització i gestió municipal	D.9: Altres

Objectiu

Aconseguir que la variable ambiental sigui considerada preferentment en la realització de les compres de material, subministres i serveis de l'Ajuntament.

Antecedents

La majoria dels productes i serveis utilitzats pels Ajuntaments disposen d'alternatives "verdes", o ambientalment respectuoses.

S'han editat guies de compres verdes en diferents sectors que permeten ampliar el ventall de productes a escollir.

S'han editat plec de condicions tipus que permeten introduir la variable ambiental a la contractació.

Descripció

Les compres de material, subministres i serveis de l'Ajuntament incorporaran la variable ambiental a la presa de la decisió de compra.

La **Compra Verda** (CV) es pot definir com la contractació de productes i serveis considerant no només els aspectes econòmics o tècnics sinó també els aspectes ambientals.

El concepte de CV (també anomenat com a Compra Pública Ambientalment Correcte, CPAC) sorgeix del fet que les compres i contractacions que porten a terme les Administracions Públiques contribueixen en un percentatge important al PIB, per exemple, la compra pública de les Administracions de la Unió Europea suposa un 15% del seu PIB i d'aquest 15%, un 60% correspon a les compres de les Administracions Locals.

Així doncs, es justifica la iniciativa de l'Ajuntament de promoure la CPAC amb les següents finalitats:

- Aconseguir un desenvolupament sostenible amb les seves actuacions.
- Donar exemple i ser un referent de conscienciació ambiental.
- Fomentar el mercat de productes i serveis ambientalment correctes, de manera que s'afavoreixi la innovació i s'abaixin els preus.

La Compra Verda també es pot relacionar amb les **ecoetiquetes**. Aquestes són sistemes voluntaris de qualificació ambiental que identifiquen, certifiquen i garanteixen de forma oficial que els productes o serveis, dins d'una categoria determinada, tenen una menor afecció sobre el medi ambient. Les normes UNE-EN-ISO 14024, 14021 i 14025 fan referència als diferents tipus d'ecoetiquetes (tipus I, II i III, respectivament).

La Generalitat de Catalunya ha impulsat accions que afavoreixen aquelles iniciatives que garanteixen una gestió ambiental amb criteris de sostenibilitat. En aquest sentit, la contractació pública esdevé una eina molt potent per tal d'incidir en l'assoliment d'aquest objectiu.

Com a conseqüència de l'anterior, s'han anat incorporant, de manera progressiva, en els contractes de l'Administració de la Generalitat de Catalunya aquelles consideracions, criteris o accions que en

cada cas es considerin adients per tal d'integrar les consideracions ambientals en totes les etapes dels procediments de contractació, amb l'objectiu de reduir l'impacte sobre el medi ambient. A continuació es detallen alguns aspectes relacionats amb la implantació de la compra verda en un Ajuntament:

Característiques del projecte de compra verda de l'Ajuntament

- Ha de ser **efectiu**, és a dir, ha de permetre incorporar realment la variable ambiental en el procés de compra de productes.
- Ha de ser **quantificable**, permetent així valorar el grau d'implementació del sistema en el procés de compra.
- Ha de tenir una **concepció modular**, permetent la incorporació paulatina de nous productes al sistema de compra verda sense que calgui fer a cada incorporació una revisió sistemàtica del projecte.
- Ha de ser **simple** de concepció i **pràctic** d'utilització, assumible per persones no vinculades a l'àmbit del Medi Ambient.

Aspectes a tenir en compte en el procés de implantació del projecte de compra verda de l'Ajuntament:

- Tot i que sembla molt raonable començar per l'establiment d'una gradació de més a menys dels productes que compra l'Ajuntament (llista ABC de productes), és més pràctic i més gratificant **començar per les famílies de productes més estudiades** en relació a la compra verda per així començar a veure ràpidament la implantació real del sistema a l'Ajuntament (papereria, productes de neteja, gasoil, etc.)
- L'anàlisi del producte a comprar es fa **una sola vegada** i el producte queda "homologat" per ser comprat per l'Ajuntament. Aquesta "homologació" s'ha de traslladar a tots els potencials compradors, segons quin sigui el procediment de compra de l'Ajuntament.

Es recomana que el consens que s'estableixi sobre una determinada família de productes tingui en compte, a manera de fitxa, els criteris ambientals següents:

- **Criteris excloents**
Condicions que sempre s'haurien de respectar alhora d'adquirir un nou producte amb criteris de compra verda. Normalment fan referència a la prohibició de contenir certes substàncies tòxiques o a altres aspectes d'elevada rellevància ambiental.
- **Ecoetiqueta o certificació ambiental**
Es proposen les ecoetiquetes de reconegut prestigi o altres certificacions ambientals que garanteixen la idoneïtat ambiental del producte. Es considera que els productes que portin les ecoetiquetes proposades són idonis des del punt de vista ambiental, pel que no caldria avaluar-les amb la resta de criteris proposats.
- **Criteris d'importància alta, mitja i baixa**
Es descriuen altres criteris a tenir en compte en l'elecció del producte, classificats segons la seva rellevància ambiental. En el cas que algun dels criteris proposats pugui valorar-se de forma quantitativa, es proposen els rangs corresponents per a facilitar aquesta valoració.

Convé que la introducció del procés de compra verda es faci des del propi ajuntament (amb l'ajuda, o no, d'experts externs), d'una manera paulatina, amb el consens de totes les parts implicades, tenint en compte el cost econòmic del producte a comprar i amb fixació d'objectius de consecució anuals

Estimació econòmica

2.000 € pel projecte de compra verda i assessorament el primer any.

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntament
Cost econòmic 2.000 €	Fonts de finançament Ajuntament Diputació de Barcelona
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.1	Millora dels serveis locals
Acció	2.1.9	Foment de l'autocompostatge casolà
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	2. Educació ambiental i participació ciutadana	B.6: PLANS I PROGRAMES ESPECÍFICS Projectes i campanyes d'implicació d'agents econòmics i socials

Objectiu

Promocionar l'autocompostatge casolà, amb el que s'aconseguirà recuperar una part dels residus orgànics produïts a les llars i, conseqüentment, disminuir el pes dels residus a gestionar. Per una altra part, s'aconsegueix un adob orgànic de bona qualitat per un jardí.

Antecedents

Aquesta acció inclou l'acció 3.3.8 *Endegar una campanya d'autocompostatge per a les masies i cases aïllades de Dubiratas*, de l'antic Pla d'Acció Local del municipi de Subirats.

No hi ha suficient conscienciació ciutadana en matèria de recollida selectiva.

La Mancomunitat Penedès-Garraf ha fet cursos de compostatge casolà i ha realitzat una guia de compostatge casolà.

L'autocompostatge és el sistema més idoni de tractament de la fracció orgànica en zones rurals amb baixa densitat.

Descripció

Organitzar d'acord amb la Mancomunitat Penedès Garraf una xerrada informativa/formativa a cada municipi i, adreçada especialment als habitatges unifamiliars, masies, cases aïllades, etc., en la qual s'explicarà com es pot obtenir compost a partir de les restes orgàniques, cedint els locals per a l'organització de la xerrada, pagant les despeses d'organització i les d'edició i distribució del material de la campanya

Subvencionar compostadors casolans per realitzar aquesta acció a les llars del municipi.

Reduir la taxa d'escombreries a les llars que demostrin la implantació de l'autocompostatge casolà a casa seva.

Estimació econòmica

- Despesa de la campanya d'implantació de compostatge:
  - Xerrada informativa 300 €
- Edició i difusió del material de la campanya
  - Edició i difusió del tríptic i de la carta de presentació 600 €
  - (tríptic i carta editats i enviats)
- Subvenció aparells individuals 900 €
  - Es considera que l'Ajuntament podria subvencionar una part (30 €) del preu del compostador (aproximadament 100 €) i que el nombre de compostadors a repartir seria de 30 unitats.

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntament Mancomunitat Penedès-Garraf
Cost econòmic Campanya 300€ Edició i difusió 600 € Compostadors 900 €	Fonts de finançament Ajuntament
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.2	Impuls de la planificació local
Acció	2.2.1	Proposta de millora i gestió amb l'organisme competent de la xarxa de sanejament en alta de la comarca
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Supramunicipal (Mancomunitat Penedès-Garraf)	8. Aigües	A.1: PROJECTES I OBRES. Estudis tècnics

Objectiu

Millorar la xarxa de sanejament en alta de la comarca per evitar problemes d'inundacions, aixecaments de tapa i contaminació del medi amb aigües residuals amb dilucions baixes.

Antecedents

Hi ha diferents aspectes que cal tenir en compte pel desenvolupament d'aquesta acció:

1. L'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) és la responsable de la xarxa de sanejament en alta i és l'entitat que ha de realitzar les inversions necessàries pel correcte funcionament de la xarxa.
2. L'ACA ja té previst dins dels Plans de Sanejament d'Aigües Residuals Urbanes (PSARU) part de les actuacions que cal realitzar en diferents punts de la xarxa per millorar la situació actual de la mateixa.
3. La situació econòmica actual i lògicament també de l'ACA, fa preveure que aquestes actuacions poden endarrerir-se substancialment en el temps.
4. La situació general ha canviat respecte a previsions de creixement, necessitats, etc.. fet que fa que calgui replantejar-se la realització certes actuacions per prioritzar-ne d'altres.
5. La Mancomunitat Intermunicipal Penedès-Garraf, (MIPG) té cedides les competències en matèria de sanejament de la gran majoria dels municipis de l'Alt Penedès i està reconeguda per l'ACA com interlocutora vàlida en aquest camp i territori.
6. La Mancomunitat (MIPG) va realitzar el passat any 2009 un Pla Director de Sanejament en Alta del seu territori d'intervenció on es detallaven les mancances de la xarxa en alta, es realitzava una prioritització i s'aportaven solucions en alguns casos diferents de les de l'ACA.
7. La xarxa té diferents mancances especialment pel fet que els col·lectors no estan suficientment dimensionats per recollir les aigües de pluja, donat que hi ha poques xarxes separatives efectives. Aquest fet fa que els col·lectors puguin entrar en càrrega, amb el risc d'aixecar tapes o d'inundacions. També cal assenyalar que els sobreeixidors que s'han habilitat per evitar aquest últim supòsit poden, en alguns punts, abocar aigües amb dilucions baixes amb la corresponent contaminació del medi. A banda del problema de dimensionament de col·lectors hi ha d'altres com la saturació de certes estacions de tractament, estacions de bombeig, etc. (Veure Annex V. *Annexos de les fitxes del Pla d'Acció per a la Sostenibilitat de l'Alt Penedès*, on queden recollits a manera de resum aquests problemes)

Descripció

Tenint com a base el Pla de Sanejament en Alta elaborat per la MIPG, aquesta acció ha desenvolupat una proposta per actuar sobre els principals problemes del sanejament comarcal.

Aquesta proposta, que en el seu fonament és la mateixa que la de la MIPG, presenta alguna alternativa que a priori suposa una reducció del montant econòmic de la inversió. Veure Annex. *Annexos de les fitxes del Pla d'Acció per a la Sostenibilitat de l'Alt Penedès*).

La MIPG com a interlocutor davant de l'Administració haurà de valorar aquestes alternatives i en la línia del Pla Director i de la prioritització marcada en el mateix consensuar amb l'ACA un calendari

d'actuacions més urgents, deixant de banda fins i tot algunes de les actuacions ja programades per aquesta entitat dins del PSARU i que per diferents motius han caigut en l'ordre de prioritats del sanejament en alta comarcal.

Aquesta actuació haurà de mantenir-se per realitzar-ne el seguiment davant l'ACA i fins i tot recolzada per altres entitats que puguin exercir pressió a l'administració per realitzar les actuacions prioritàries (Consell Comarcal, Ajuntament, empresaris, etc...).

Estimació econòmica

- Costos organitzatius de gestió	7.000 euros
- Estudis específics (si escau)	sense valorar
- Actuacions de l'ACA (no inclou l'adequació de l'EDAR, bombament, millora de la xarxa de Vilafranca, així com la resta d'actuacions previstes al PSARU)	3.000.000 € (ACA)

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Llarg termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Mancomunitat Penedès Garraf Agència Catalana de l'Aigua
Cost econòmic Costos organitzatius de la Mancomunitat Penedès Garraf: 7.000 € Actuacions de l'ACA: 3.000.000 €	Fonts de finançament Mancomunitat Penedès Garraf Agència Catalana de l'Aigua
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	2.	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.2	Impuls de la planificació local
Acció	2.2.2	Millora de l'organització municipal per la rendabilitat dels serveis i gestió dels espais. Mancomunació de serveis
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	1. Organització i gestió municipal	D.9: ALTRES

Objectiu

Rendibilitzar les instal·lacions construïdes i els serveis oferts als ciutadans per minimitzar els costos, en alguns casos inassolibles, als que han de fer front els ens locals.

Antecedents

Hi ha diferents aspectes que cal analitzar i que han abocat a la situació actual:

1. La majoria dels municipis de la comarca tenen la població dispersa en petits nuclis poblacionals fet que comporta un encariment de tota mena en la prestació dels serveis als vilatans
2. Els Ajuntaments s'han fet càrrec de molts serveis, que en alguns casos no els serien propis, el manteniment dels quals, hores d'ara, no poden assumir.
3. El finançament dels Ajuntaments és dolent, i a aquest fet cal afegir que actualment s'estan produint retallades amb els ingressos que perceben aquests Ajuntaments per serveis que presten a la ciutadania.
4. Els ingressos que permetien sostenir aquesta situació es basaven en bona part en els redits del sector de la construcció. Aquesta activitat s'ha desplomat i no es preveu que pugui, en els propers anys, millorar la seva situació actual.
5. En l'època de bonança econòmica, molts municipis van fer previsions de creixement poblacional que no s'han acomplert. Es van construir equipaments sobredimensionats, amb un cost de manteniment molt alt i que actualment no tenen el grau d'ocupació i ús previst i que econòmicament no poden assumir.

Descripció

Aquesta actuació té dues vessants una a nivell local i la segona a nivell supramunicipal.

▪ Nivell local

Cal realitzar una reprogramació dels espais i serveis que proporcionen els Ajuntaments als vilatans. Aquesta reprogramació ha de permetre d'una banda minimitzar els costos i d'altre convertir costos fixes per variables. Aquesta acció té per objectiu minimitzar la influència que sobre el ciutadà tindrà la manca de recursos municipals i es planteja com una alternativa enfront de la possibilitat de deixar de prestar alguns dels serveis, si bé aquesta última opció caldrà plantejar-la en aquells casos on la viabilitat econòmica no ho permeti.

Alguns dels criteris que caldrà tenir en compte per realitzar aquesta programació han d'ésser:

- Prioritzar els serveis bàsics i aquells amb major volum d'usuaris
- Optimització dels horaris de funcionament en relació a l'afluència d'usuaris.
- Rotació o eliminació si s'escau de serveis duplicats en diferents nuclis del municipi
- Optimització dels espais en funcionament per reduir costos de manteniment (aigua, llum, personal, etc), reubicant serveis en edificis amb espais lliures i tancant immobles infrautilitzats. (Oficines multiserveis).
- Acords amb municipis veïns per gestionar equipaments (piscines, poliesportius....) amb avantatges pels vilatans dels dos municipis i clausurar equipaments que pel volum d'utilització resulten antieconòmics de mantenir en funcionament.
- ...

- **Nivell Supramunicipal. Mancomunió de Serveis**

A la comarca des de fa molts anys alguns dels serveis ja estan mancomunats. Cal avançar doncs en aquesta línia per abaratir costos i despeses.

El plantejament és el d'abaratir el servei, i donar, amb una economia d'escala, un millor servei a un preu més baix.

Aquesta és una solució vital especialment per aquells municipis amb poca població i dispersa, on els costos es desorbiten. La mancomunió pot ser a nivell comarcal, com actualment es gestiona el sanejament o la recollida de residus que actualment ja funciona a la comarca, o entre alguns municipis veïns amb objectius comuns.

Únicament a tall d'exemple alguns els serveis que es podrien mancomunar serien, el manteniment de l'enllumenat públic, la grua, la borsa de treball, el manteniment d'edificis, la compra de material, la realització de campanyes, l'assistència tècnica d'arquitectes, obres públiques, policia local, etc...

La comarca disposa d'entitats com el Consell Comarcal i la MIPG que poden actuar com agents canalitzadors i moderadors d'aquestes iniciatives. En concret es planteja que el personal de l'oficina de l'Agenda 21 pugui recollir les peticions dels municipis i estudiar la possibilitat de mancomunar serveis, realitzant una proposta de gestió als municipis sol·licitants i fins i tot a aquells altres que es consideri tenen característiques i condicions afins. Si s'acceptés la proposta caldria, en base a la tipologia del servei, cercar aquí seria l'organisme més adient per realitzar-ne la gestió (Consell Comarcal, MIPG, Diputació...)

Estimació econòmica

Despeses organitzatives

Grau de prioritat Alt	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Consell Comarcal de l'Alt Penedès Ajuntaments Oficina de l'A21
Cost econòmic Organitzatiu	Fonts de finançament
Interrelació amb altres accions del pla	Indicadors de seguiment

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.2	Impuls de la planificació local
Acció	2.2.3	Actuacions per la preservació i millora del medi natural
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	4. Sistemes naturals i espais singulars	C.7: INSTRUMENTS JURÍDICS, ECONÒMICS I ADMINISTRATIUS Accions jurídiques i organitzatives

Objectiu

Preservació dels espais naturals mitjançant una gestió ordenada del forest com a prevenció d'incendis forestals, lluita contra l'erosió, conservació del paisatge i dels espais naturals. No és objecte d'aquesta acció actuacions de preservació d'espais naturals en l'àmbit dels cursos fluvials que han quedat emmarcades en dues accions específiques d'aquest mateix Pla d'acció comarcal.

Antecedents

Actualment la densitat de càrrega de material dins dels espais de forest és molt alta a la comarca i el risc de patir incendis descontrolats és preocupant posant en risc els atractius naturals de la comarca. Les ADF's de la zona són conscients d'aquest risc i són partidàries d'una gestió ordenada per la prevenció i conservació del forest i del medi natural.

Els Ajuntaments tenen la obligació de realitzar les franges de protecció en les urbanitzacions i àrees periurbanes.

El Centre de la Propietat Forestal és l'òrgan competent per a la tramitació i aprovació dels Plans tècnics de gestió i millora forestal (PTGMF) i del Plans simples de gestió forestal (PSGF). Existeixen ajuts del Centre de la Propietat Forestal per a redactar i executar plans tècnics de gestió i millora forestal i plans simples de gestió forestal.

Actualment s'estan prenent força iniciatives per l'aprofitament de la biomassa com a combustible. Dins del propi Pla d'acció es contempla la substitució de calderes de gasoil per calderes de biomassa (veure acció 3.3.1).

Descripció

L'acció que es preveu desenvolupar no té únicament una línia d'actuació, ni es preveu que tots els municipis l'adoptin en la seva totalitat, si bé totes i cadascuna de les actuacions descrites van en la línia de preservar el medi ambient local i comarcal mitjançant una gestió ordenada del forest.

- *Fomentar l'elaboració de Plans Tècnics de Gestió i Millora Forestal*
Informant de Plans i llur subvencions als propietaris forestals. Fins i tot arribant a un control administratiu per part de l'Ajuntament o del Consell Comarcal.
Els plans tècnics de gestió i millora forestal poden realitzar-se de forma conjunta o independent per a cada finca.
L'Oficina de l'Agenda 21 comarcal pot ser el punt per informar als propietaris d'aquestes actuacions.
- *Continuar realitzant el manteniment de les franges de seguretat en les urbanitzacions i zones periurbanes dels municipi*
Aquest és un requeriment legal, que cal dur a terme tant per la preservació de les persones davant d'un foc forestal, com per la preservació del bosc per un foc o imprudència des de la pròpia urbanització

- *Facilitar la pastura dels boscos i en especial els d'utilitat pública*
Donat que la neteja del sotabosc és un cost econòmic molt rellevant que cal anar mantenint, alguns ajuntaments estan facilitant l'entrada de petits ramats al forest per limitar la càrrega de fosc. En alguns casos fins i tot cedeixen algun espai (nau) per l'establiment del ramat.
- Promoure el desenvolupament de la utilització de biomassa
Aquesta actuació més que a nivell local cal plantejar-la a nivell supramunicipal. Els diferents ajuntaments han d'implicar-se per crear a la comarca zones d'emmagatzematge i assecat de fusta, parcs d'estella i zones d'emmagatzematge, maquinària etc., facilitant tràmits i fins i tot prenent les iniciatives en terrenys públics.

Estimació econòmica

- Costos organitzatius
- Costos variables en funció de les actuacions

Grau de prioritat Alt	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Ajuntaments Oficina de l'A21 Centre de la Propietat Forestal Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural. Generalitat de Catalunya
Cost econòmic Costos organitzatius	Fonts de finançament Ajuntament Centre de la Propietat Forestal Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural. Generalitat de Catalunya
Interrelació amb altres accions del pla	Indicadors de seguiment

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.2	Impuls de la planificació local
Acció	2.2.4	Incorporació de les accions d'altres plans locals que estiguin relacionats amb la millora de la qualitat ambiental, social i econòmica
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	1. Organització i gestió municipal	D.9: ALTRES

Objectiu

Realitzar les accions relacionades amb la millora de la qualitat ambiental, social i econòmica del municipi contingudes en altres Plans sectorials realitzats al municipi.

Antecedents

Agenda 21 local, Plans i estudis sectorials realitzats

Descripció

En aquesta acció es planteja la revisió dels diferents Plans i Estudis específics realitzats darrerament al municipi per extreure d'ells les accions relacionades amb la millora de la qualitat ambiental, social i econòmica, incorporar-les a l'Agenda 21 i realitzar-les. A tal d'exemple:

- Pla Igualtat
- Pla estratègic de comerç
- Pla d'acció operatiu pel servei de Promoció Econòmica i Ocupació
- Pla Especial del Foix
- Pla Equitat
- Pla de Desenvolupament local
- Pla de l'Habitatge
- Estudi d'Oportunitats
- Estudi Turístic
- Pla estratègic de l'agrupació empresarial innovadora vitivinícola

Es justifica l'acció en considerar que l'Agenda 21 no tracta només de medi ambient sinó també d'igualtat d'oportunitats i desenvolupament local entre d'altres.

Estimació econòmica

Es considera que la despesa associada a les accions d'altres Plans a incorporar no és atribuïble a l'actual Agenda 21 del municipi si no a cada un dels Plans origen.

Grau de prioritat Alt	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntament Consell Comarcal de l'Alt Penedès
Cost econòmic No imputable a aquest Pla d'Acció	Fonts de finançament Ajuntament Consell Comarcal de l'Alt Penedès Agrupacions empresarials Diputació de Barcelona
Interrelació amb altres accions del pla	Indicadors de seguiment

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.2	Impuls de la planificació local
Acció	2.2.5	Redacció del Pla Director d'Abastament municipal i millora progressiva de la xarxa
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	8. Aigües	A.1: PROJECTES I OBRES Estudis tècnics

Objectiu

Millorar l'abastament d'aigua potable municipal, coneixent la situació actual en quant a l'abastament d'aigua del municipi, els seus problemes associats i establir un conjunt d'accions que permetin afrontar el futur amb seguretat d'abastament.

Antecedents

La majoria dels municipis de l'Alt Penedès ja disposen del seu corresponent Pla Director d'Abastament municipal.

L'Agència Catalana de l'Aigua finança la redacció dels Plans d'Abastament en els municipis.

Dins de la comarca hi ha alguns problemes associats a l'abastament. Molts d'aquests problemes són relativament comuns i tenen a veure amb canonades envellides, amb problemes de manca de pressió o sobrepressions, xarxes poc mallades, fuites, etc. que cal conèixer per prendre decisions d'inversió.

Descripció

Redacció d'un Pla Director d'Abastament municipal que avaluï la situació actual, les deficiències principals, i especialment prioritzi les actuacions a dur a terme, de manera que quan calgui intervenir en la xarxa d'abastament en qualsevol dels seus elements es tingui present aquest Pla i s'optimitzin els recursos que es puguin destinar.

Estimació econòmica

- Desenvolupament del Pla de Sanejament 7.000€
- Despeses organitzatives

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Ajuntament Agència Catalana de l'Aigua Empresa concessionària de l'abastament al municipi
Cost econòmic Desenvolupament del Pla 7.000€ Despeses organitzatives	Fonts de finançament Agència Catalana de l'Aigua
Interrelació amb altres accions del pla	Indicadors de seguiment

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.2	Impuls de la planificació local
Acció	2.2.6	Redacció del Pla Director de Sanejament en baixa i millora progressiva de la xarxa
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	8. Aigües	A.1: PROJECTES I OBRES Estudis tècnics

Objectiu

Millorar el sanejament de les aigües residuals, coneixent la situació actual en quan al sanejament d'aigua del municipi i els seus problemes associats i establint un conjunt d'accions que permetin afrontar el futur sense problemes de sanejament.

Antecedents

La majoria dels municipis de l'Alt Penedès ja disposen del seu corresponent Pla Director de Sanejament Municipal.

L'Agència Catalana de l'Aigua finança la redacció dels Plans de Sanejament en els municipis.

Dins de la comarca hi ha molts problemes associats al sanejament en els diferents municipis. Alguns d'ells són directament competència de l'ACA que ha de substituir col·lectors que han quedat obsolets. Altres problemes són de responsabilitat municipal. Són habituals casos on la urbanització de noves àrees en el territori han ocasionat que les aigües de sanejament d'aquestes noves zones urbanitzades s'ajuntin en col·lectors del clavegueram general que queden desfasats, provocant problemes, especialment si hi ha precipitacions intenses.

Descripció

Redacció d'un Pla Director de sanejament en baixa que avaluï la situació actual, les deficiències principals i prioritzï les actuacions a dur a terme, de manera que si cal intervenir en el clavegueram es tingui present aquest Pla i s'optimitzin els recursos que es puguin destinar.

Estimació econòmica

Desenvolupament del Pla de Sanejament 7.000€
Despeses organitzatives

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Ajuntament Mancomunitat Penedès-Garraf Agència Catalana de l'Aigua
Cost econòmic Desenvolupament del Pla 7.000€ Despeses organitzatives	Fonts de finançament Agència Catalana de l'Aigua
Interrelació amb altres accions del pla	Indicadors de seguiment

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.3	Actuacions locals envers les activitats econòmiques
Acció	2.3.1	Control local de les activitats econòmiques amb incidència en el medi ambient
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	9. Activitats econòmiques	D.9: ALTRES

Objectiu

Preservar el medi ambient de les possibles agressions per part de les indústries amb major afecció sobre el territori mitjançant un control periòdic.

Antecedents

Bona part dels diferents Plans d'Acció Locals preveuen realitzar controls a les empreses i indústries dels municipis per vetllar per un funcionament de l'activitat compatible amb la preservació del medi.

Actualment els recursos econòmics municipals són molt escassos i la dedicació dels enginyers municipals és molt limitada amb un gran nombre de tasques delegades.

Descripció

Aquesta acció preveu realitzar un control periòdic, que en inici es preveu en inici com anual sobre aquelles empreses o indústries amb un major potencial contaminant o que per qualsevol motiu es sospiti poden dur a terme males pràctiques ambientals.

En primer lloc caldrà realitzar una prioritització per tipologia d'empresa i possible grau d'afectació, que pot realitzar-se fàcilment atenent a la seva classificació per annex. D'aquestes empreses seleccionades i segons criteri de l'enginyer municipal, del seu coneixement o de possibles queixes i denúncies presentades per vilatans, poden afegir-se o eliminar empreses, (per exemple eliminar les que disposin de certificació ISO 14001).

Finalment la temporalització d'aquestes visites caldrà establir-la en funció dels resultats dels controls que es vagin realitzant, del nombre d'empreses potencialment susceptibles d'afectació i del grau de dedicació del tècnic municipal.

Estimació econòmica

Costos poc significatius (tècnic municipal).

No es contempla un increment del temps de treball del tècnic assignat (donat que s'han reduït les activitats amb una influència significativa en el medi ambient).

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntament Indústries
Cost econòmic 0 €	Fonts de finançament -
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.4	Oficina de la Sostenibilitat Comarcal i participació ciutadana
Acció	2.4.1	Crear l'Oficina de l'Agenda 21 Comarcal
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	2. Educació ambiental i participació ciutadana	C.7: INSTRUMENTS JURÍDICS, ECONÒMICS I ORGANITZATIUS. Posada en marxa de nous serveis

Objectiu

Crear l'Agenda 21 comarcal que tindrà com a tasques principals el seguiment de les accions contingudes en el Pla d'Acció Ambiental de la comarca de l'Alt Penedès, la coordinació de les tasques de l'Agenda 21 comarcal, el desenvolupament d'algunes accions concretes, la difusió de l'Agenda 21 comarcal, recerca de finançament pel desenvolupament de l'Agenda 21 i l'aportació d'idees i propostes de millora.

Antecedents

Alguns Ajuntaments de la comarca de l'Alt Penedès que ja han realitzat l'Agenda 21, ja disposen de la seva oficina de l'Agenda 21 u organisme similar.

El Consell Comarcal de l'Alt Penedès disposa de l'Àrea de Territori i Sostenibilitat, dins el que s'ubica l'Òrgan Tècnic Ambiental d'Avaluació Ambiental, que avalua les activitats subjectes a la llicència Ambiental Municipal per aquells municipis que no disposen d'òrgan tècnic ambiental d'acord amb la Llei 20/2009, de 4 de desembre, de prevenció i control ambiental de les activitats. Així mateix, des d'aquesta àrea s'ha coordinat la realització de l'Agenda 21 comarcal amb el suport de la Diputació de Barcelona.

El Pla d'Acció Ambiental de l'Agenda 21 de la comarca de l'Alt Penedès requereix d'una estructura que coordini i realitzi les accions d'informació i sensibilització ciutadana, així com el seguiment de l'Agenda 21 i la participació dels municipis i ajuntaments.

Descripció

Aquesta acció consisteix en establir una Oficina de l'Agenda 21 i definir les funcions de la mateixa. L'oficina es pot ubicar a les dependències del Consell Comarcal de l'Alt Penedès o en un altre indret a nivell comarcal i liderat pel Consell Comarcal de l'Alt Penedès.

Les funcions principals de l'Oficina de l'Agenda 21 seran:

- Coordinar les actuacions d'informació i sensibilització ambiental municipals i supramunicipals, així com el seguiment del Pla d'Acció Ambiental de la comarca de l'Alt Penedès i desenvolupar accions específiques del present Pla d'Acció,
- Ser el nexa d'unió dels ciutadans amb l'Agenda 21 comarcal de l'Alt Penedès amb la finalitat que els ciutadans estiguin informats i participin en l'Agenda 21 i la presa de decisions.
- Actuar com a gestor energètic dels Ajuntaments, controlant els seus consums d'energia, proposant accions concretes d'estalvi energètic (en il·luminació, calefacció, etc, promovent la utilització d'energia elèctrica verda (veure Acció 3.2.1. Creació de la figura del Gestor Energètic Comarcal en el Consell Comarcal de l'Alt Penedès, del present Pla d'Acció Ambiental de la comarca de l'Alt Penedès).
- Actuar com a gestor de compres verdes, tant d'energia com d'altres subministres, del conjunt dels municipis (veure Acció 3.2.2. Coordinació de compres conjuntes en les actuacions de millora energètica local, del present Pla d'Acció Ambiental de la comarca de l'Alt Penedès).

- Promoure la implantació progressiva d'instal·lacions d'energies renovables: Calderes de biomassa, instal·lacions d'energia solar fotovoltaica, instal·lacions eòliques (Grans a Pontons i petites distribuïdes) (veure *Acció 3.3.1 Aprofitament de la massa forestal i Acció 3.3.3 Instal·lació fotovoltaica en dependències municipals* del present Pla d'Acció Ambiental de la comarca de l'Alt Penedès).
- Estar al dia i mantenir al dia als Ajuntaments, especialment en tot allò relacionat amb estalvis d'energia, consums i en el relacionat amb possibilitats d'obtenció d'ajuts (de la Generalitat, Estat, Unió Europea, Diputació de Barcelona, Entitats privades, etc.)

Un aspecte crític alhora de viabilitzar l'existència de l'oficina de l'Agenda 21 comarcal és el del seu finançament, particularment en les circumstàncies de crisi actuals.

Es proposa en aquesta acció que els ingressos pel funcionament de l'oficina siguin d'assignació directa als Ajuntaments que hi participin. Les despeses seran controlades: salaris del personal de l'oficina, desplaçaments propis i participació a les despeses generals del Consell Comarcal de l'Alt Penedès.

Els Ajuntaments rebran com a compensació dos tipus d'ingressos, uns de tipus intangible derivats dels serveis no monetaris de l'oficina (control, coordinació, promoció, etc.) i altres monetaris, derivats dels estalvis per la gestió energètica especialment i també per la gestió en compres i subvencions. Els primers poden quantificar-se i, sens dubte, la gestió de l'oficina comarcal oferirà beneficis avaluable, al menys els primers anys d'activitat.

- Per a difondre l'existència de l'Oficina, es tindrà en compte els següents canals de comunicació:
  - Web, correu, correu electrònic i telèfons propis de l'Oficina de l'Agenda 21
L'espai web ha de contenir com a mínim:
    - Agenda 21 comarcal.
    - Grau de desenvolupament del Pla d'Acció de l'Agenda 21 comarcal.
    - Recull de suggeriments i bústia virtual.
  - Edició periòdica de diferents publicacions
Entre elles, i com a més significativa, una guia anual per municipi i comarca amb dades estadístiques de consums i mitjanes (aigua, gas, electricitat, residus, etc.), amb actuacions ambientals realitzades al municipi i previstes per l'any següent, amb la finalitat d'informar i conscienciar al ciutadà.
  - Xerrades o sessions informatives
Necessàries cada vegada que es vulgui implantar qualsevol acció de l'Agenda 21 comarcal.

Estimació econòmica

- Despeses de mobiliari i implantació inicial	3.000 €
- Despeses de dos tècnics i un administratiu	100.000 €/any
- Despeses i inversions anuals en equips de mesura, transport, promocions, subministres, etc	20.000 €

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Consell Comarcal de l'Alt Penedès Ajuntaments
Cost econòmic 123.000 €	Fonts de finançament Ajuntaments Consell Comarcal de l'Alt Penedès Diputació de Barcelona
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	2	Millora del territori i dels serveis municipals
Programa	2.4	Oficina de la Sostenibilitat Comarcal i participació ciutadana
Acció	2.4.2	Crear mecanismes de participació, difusió i seguiment comarcal i local
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal i Local	2. Educació ambiental i participació ciutadana	B.6: PLANS I PROGRAMES ESPECÍFICS Projectes i campanyes d'implicació d'agents econòmics i socials

Objectiu

Aconseguir que la informació ambiental de la comarca de l'Alt Penedès flueixi cap als Ajuntaments i els ciutadans i que aquests puguin participar en la presa de decisions amb repercussions ambientals al seu Ajuntament i a la Comarca.

Antecedents

Tant el Consell Comarcal com els Ajuntaments de la comarca de l'Alt Penedès disposen de la seva corresponent web.

Alguns Ajuntaments de la comarca editen periòdicament un fulletó informatiu.

Descripció

L'Ajuntament ha de disposar de mecanismes, suficientment àgils, per a que els ciutadans puguin aportar suggeriments, idees, queixes, etc. Per a aconseguir-ho caldria que l'Ajuntament es doti de recursos per a aconseguir una comunicació eficaç amb el ciutadà i, a més, cal difondre suficientment aquestes vies de comunicació per tal que el màxim nombre de ciutadans les coneguin.

Les actuacions a desenvolupar són les següents:

- Potenciar els canals i recursos d'informació existents entre els ciutadans i l'Ajuntament i/o crear-ne de nous.
- Establir una sistemàtica de comunicació (a partir dels canals i recursos establerts) i àgil resposta.
- Fer una campanya de difusió dels canals i recursos de comunicació.

Les vies i forma de comunicació han de ser sistemàtiques i de fàcil abast. La recollida d'informació, així com els mecanismes de resposta (en cas que siguin necessaris) han de ser ràpids i eficients i, sobretot, transparents.

Els canals i vies de comunicació a potenciar en el municipi són els següents:

- Web municipal
- Fulletó periòdic
- Línia telefònica
- Correu electrònic
- Bústia oberta ubicada en les dependències municipals i altres punts del municipi (seus de les diferents associacions, etc.)

Per facilitar la participació, es proposa en l'acció que es desenvolupin tot un conjunt de recursos:

Web municipal

S'incorporarà al web de l'ajuntament un apartat d'aspectes ambientals que recollirà:

- Aspectes més significatius de l'auditoria ambiental.
- Accions mediambientals desenvolupades per l'ajuntament.
- Guia ambiental del ciutadà.
- Bústia ambiental del ciutadà.

Memòria ambiental anual del municipi

L'Oficina de l'Agenda 21 comarcal realitzarà un document d'informació per als ciutadans de cada municipi, les directrius bàsiques del qual són les següents:

- Tenir caràcter anual.
- Anar adreçat a cada una de les unitats familiars del municipi.
- Contenir les actuacions ambientals realitzades al municipi i les previstes per l'any següent.
- Contenir de forma gràfica una comparació de l'evolució anual promig per habitant de consum/generació i de despeses de:
  - Aigua
  - Electricitat
  - Gas
  - Residus

Guia ambiental del ciutadà

L'Oficina de l'Agenda 21 comarcal realitzarà un document d'informació per als ciutadans de cada municipi, on es recolliran els següents aspectes:

- Llistat d'hàbits i actituds del ciutadà per a ser més sostenible i respectuós amb el medi.
- Dades ambientals d'interès.
- Publicacions, adreces i telèfons d'interès ambiental.

Aquesta acció es durà a terme i es gestionarà a través de l'Oficina de l'Agenda 21 Local del municipi i, subsidiàriament, de la comarca.

Estimació econòmica

1000 € per adaptació del web municipal

Si es mancomuna el servei de modificació de la web entre tots els municipis, el preu unitari considerat donaria un montant total de 27.000 €, que permetria una adaptació i desenvolupament conjunt de totes les web i, fins i tot, el desenvolupament del primer document.

Elaboració dels documents anuals municipals: Despesa incorporada a l'Oficina comarcal de l'Agenda 21

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntament Consell Comarcal de l'Alt Penedès
Cost econòmic 1.000 €	Fonts de finançament Ajuntament Consell Comarcal de l'Alt Penedès Diputació de Barcelona
Interrelació amb altres accions del pla 2.4.1	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	3	Mitigació del canvi climàtic
Programa	3.1	Millora de la mobilitat i dissuasió de l'ús del vehicle privat
Acció	3.1.1	Creació d'un carril bici a la comarca
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	10. Mobilitat	A.3: PROJECTES I OBRES Execució d'obres

Objectiu

Potenciar la bicicleta com a mode de desplaçament interurbà, creant una xarxa interurbana per a bicicletes, tant per a desplaçaments per a mobilitat obligada (treball i estudis) com per a desplaçaments per a mobilitat no obligada (oci i compres).

Antecedents

- L'Alt Penedès és una comarca on les distàncies i els seus desnivells permetrien el desplaçament en bicicleta amb una certa comoditat. En altres països europeus, en condicions de distàncies similars o inclús superiors a les dels diferents municipis propers a Vilafranca del Penedès, els desplaçaments es realitzen, en una alta proporció, en bicicleta.
- Tot i que les distàncies des de Vilafranca del Penedès als municipis més pròxims és suficientment curta com per a permetre el desplaçament en bicicleta, l'estructura actual de carreteres no és compatible amb aquest mitjà de transport (per qüestions de seguretat).
- El Pla Director de Mobilitat de la Regió Metropolitana de Barcelona preveu la realització d'una xarxa de carrils bici interurbans per unir poblacions distants menys de 8 km i entre les que hi hagi una mobilitat obligada superior als 5.000 desplaçaments diaris. El trajecte entre Vilafranca del Penedès i Santa Margarida i els Monjos, de 2,7 km, formaria part dels primers 150 km de xarxa proposats en una primera fase.
- *Guía de Buenas Prácticas de las Vías Verdes en Europa*, en tant que document de referència pel disseny dels carrils bici.
- Propostes de recuperació de la Via Augusta, altres rutes "bici" o de vianants existents a la comarca

Descripció

Creació d'una xarxa de carrils "bici" a la comarca de l'Alt Penedès.

La superposició d'una xarxa de carrils bici a la xarxa urbana, industrial i a la vialitat actual de la comarca de l'Alt Penedès és una tasca ingent que ha d'abordar-se a tots els nivells d'actuació, des d'un nivell "macro", en el que la xarxa s'integra amb la xarxa catalana, fins a un nivell "micro" en el que es resolen aspectes de compatibilització amb l'estructura urbana d'un determinat municipi o eleccions concretes de traçat en funció dels paràmetres d'interès municipal.

Si bé s'han analitzat per a la confecció d'aquesta acció les propostes comarcals existents (Via augusta, rutes a peu i en bicicleta existents), s'ha optat per no comprometre cap traçat sinó realitzar una proposta d'unió de localitats i categorització de traçats.

La xarxa de carrils bici, com qualsevol altra xarxa de comunicacions, es planteja a tres nivells d'importància, que configuren les característiques específiques de qualitat de la traça:

- Xarxa principal
- Xarxa secundària
- Xarxa local

Tant la xarxa principal com la secundària estan pensades per la mobilitat obligada per temes de feina. La xarxa local està pensada més pel turisme i l'esbarjo.

Xarxa principal

La xarxa principal connecta els nuclis generadors de mobilitat situats sobre la carretera N-340, des de Santa Margarida i els Monjos fins a Avinyonet del Penedès passant per Vilafranca del Penedès.

En aquesta població el carril bici connectaria amb els carrils bici radials de la xarxa "secundària" que comuniquen amb les poblacions veïnes i amb el carril "bici" (que cal pensar i dissenyar) de la pròpia Vilafranca del Penedès.

Aquesta xarxa principal està prevista en el Pla Director de Mobilitat de la Regió Metropolitana de Barcelona i ha de realitzar-se amb els estàndards màxims d'aquests tipus de carrils, posant especial èmfasi en la seva amplada, superior als 3,4 metres.

El carril bici considerat hauria de tenir les següents característiques:

- Estar segregat de la carretera.
- Disposar de paviment impermeable.
- Disposar de cruïlles segures.
- Aprofitar la il·luminació de la carretera i disposar d'il·luminació en punts més aïllats.
- Comunicar els principals punts generadors de mobilitat que es trobin en el seu trajecte.
- Disposar de "aparcabicis" en els punts de mobilitat que es considerin (polígons industrials, estacions de ferrocarril, àrees comercials, punts estratègics dins de les poblacions).

Per a la creació del carril bici caldrà:

- Adequació amb l'ordenació urbanística del traçat del carril al seu pas pels diferents municipis, aprofitant quan es pugui el domini públic de les carreteres.
- Elaboració i tramitació d'un Pla Especial urbanístic que reculli el traçat i l'ordenació del carril, el pressupost de construcció i les fases de la mateixa.
- Licitació i execució de l'obra.

Xarxa secundària

Així, a priori es considerarien els següents trams:

- Connexió entre El Pla del Penedès i la cruïlla amb la C-15 i, des de aquesta cruïlla amb Puigdàlber i Vilafranca del Penedès per la C-15.
- Connexió entre Santa Fe del Penedès, La Granada i la cruïlla amb la C-15, empalmant amb el carril bici de la C-15.
- Connexió entre Guardiola de Font-rubí, Vilobí del Penedès, Les Cabanyes i Vilafranca del Penedès per la carretera BV 2127.
- Connexió entre Torrelles de Foix, Sant Martí Sarroca, Pacs del Penedès i Vilafranca del Penedès per la carretera BP 2121.
- Connexió entre la cruïlla amb la BP 2121 al Baixador i el centre de Pacs del Penedès per l'avinguda Diputació.
- Connexió entre La Múnia i la cruïlla amb la carretera nacional N-340.
- Connexió entre Santa Margarida i els Monjos i Vilafranca del Penedès per la carretera nacional N-340.
- Connexió amb carril bici entre la cruïlla amb la C-25 de la carretera C243a, l'estació de La Granada, Sant Sadurní d'Anoia i Gelida.
- Connexió entre La Granada i Avinyonet del Penedès a través de la Carrerada.

El carril bici considerat ha de tenir característiques similars a les de la xarxa principal, tot i que l'amplada del carril pot ser més estreta i la traça passar per camins, no necessàriament paral·lels a la carretera radial corresponent:

- Estar segregat de la carretera.
- Disposar de paviment impermeable.
- Disposar de cruïlles segures.
- Aprofitar la il·luminació de la carretera i disposar d'il·luminació en punts més aïllats.
- Comunicar els principals punts generadors de mobilitat que es trobin en el seu trajecte.
- Disposar de "aparcabicis" en els punts de mobilitat considerats.

Per a la creació del carril bici caldrà:

- Adequació amb l'ordenació urbanística del traçat del carril al seu pas pels diferents municipis aprofitant quan es pugui alguns dels camins existents i el domini públic de les carreteres radials de la comarca.
- Elaboració i tramitació d'un Pla Especial urbanístic que reculli el traçat i l'ordenació del carril, el pressupost de construcció i les fases de la mateixa.
- Licitació i execució de l'obra.

Xarxa local

La traça del carril "bici" comunicarà totes les poblacions no considerades a la xarxa principal i secundària. Podrà passar pels camins interiors als municipis sense pavimentació impermeable específica i, fins i tot, per carreteres poc transitades, si bé amb trams convenientment senyalitzats. Comunicarà tots els punts d'interès enològic i turístic i la seva adequació serà més de manteniment i senyalització que de construcció.

Estimació econòmica

Pla Especial (6% cost total)   219.874 euros
Per kilòmetre construït   80.000 euros

[TOTAL carril bici proposat (comarca Alt Penedès): 45 km   3.664.560 euros]

Fonts de finançament

L'acció requerirà la implicació no només dels municipis sinó també d'una estructura supramunicipal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès) que dissenyi i coordini la construcció de la xarxa, estableixi prioritats i assigni recursos.

Pel que respecte als recursos, s'hauria de dissenyar un Pla de finançament que cerqui fons públics (Fons FEDER, Ministerio de Industria, Energía y Turismo, Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente, Ministerio de Fomento, Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona) i fons privats (empreses del Vi i el Cava, hotels i cases rurals, empreses de la comarca i altres empreses que puguin interessar-se en participar a l'obra, com Endesa, etc.).

També caldrà pla de marketing que indiqui la/les persones/institucions/empreses que han finançat el tram, per exemple amb plafons anunciadors dels mecenes, etc. on apareguin els metres de carrils bici que han "comprat" (1, 100, 1000, ...), etc.

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Llarg termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntament Consell Comarcal de l'Alt Penedès
Cost econòmic 3.884.534 €	Fonts de finançament Ajuntament Diputació de Barcelona (veure Descripció)
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	3	Mitigació del canvi climàtic
--------------------------	----------	------------------------------

Programa	3.1	Millora de la mobilitat i dissuasió de l'ús del vehicle privat
-----------------	------------	--

Acció	3.1.2	Promoció del car sharing comarcal
--------------	--------------	-----------------------------------

Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	10. Mobilitat	B.6: PLANS I PROGRAMES ESPECÍFICS Projectes i campanyes d'implicació d'agents econòmics i socials

Objectiu

Incentivar la minimització del consum de recursos naturals dissuadint l'ús del vehicle privat.

Antecedents

La Llei 9/2003, de 13 de juny, de la mobilitat té entre altres objectius efectuar i portar a terme propostes que afavoreixin un ús més racional del vehicle privat, com el cotxe multi usuari o cotxe compartit.

Descripció

Creació d'un taulell virtual per a compartir vehicle:

- Crear un taulell virtual al web del Consell Comarcal de l'Alt Penedès on els ciutadans puguin oferir la possibilitat de compartir el seu vehicle en els desplaçaments diaris. Així, es crearà un registre de persones que estan disposades a compartir vehicle amb altres persones que realitzin el mateix trajecte o es desplacin en la mateixa direcció, rutes, horaris, etc.
- El taulell també hauria d'incorporar la possibilitat de calcular de forma individual l'estalvi econòmic que implica compartir vehicle, així com també l'estalvi d'emissions de GEH que suposa en cada cas particular.

Estimació econòmica

- Poc significatiu (tècnic/organitzatiu)
- Creació del taulell al web del Consell Comarcal de l'Alt Penedès i promoció del servei: a càrrec de l'Àrea de Territori i Sostenibilitat i l'Àrea de Comunicació.

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Consell Comarcal de l'Alt Penedès
Cost econòmic Poc significatiu	Fonts de finançament -
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	3	Mitigació del canvi climàtic
--------------------------	----------	------------------------------

Programa	3.1	Millora de la mobilitat i dissuasió de l'ús del vehicle privat
-----------------	------------	--

Acció	3.1.3	Aplicació de les millores proposades al Pla de Millora del Transport Públic de la Comarca de l'Alt Penedès
--------------	--------------	--

Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	10. Mobilitat	D.9: ALTRES

Objectiu

Millora del transport públic comarcal, promovent l'ampliació i reestructuració d'horaris i la creació de noves línies, proposades al Pla de Millora del Transport Públic de la Comarca de l'Alt Penedès.

Antecedents

Pla de Millora del Transport Públic de la Comarca de l'Alt Penedès de l'any 2010.
Pla Director de Mobilitat de la Regió Metropolitana de Barcelona.

Descripció

El Pla de Millora del Transport Públic de la Comarca de l'Alt Penedès planteja un seguit de propostes que s'han contemplat a la Memòria Ambiental de l'Agenda 21 de l'Alt Penedès en quant a ampliació d'horaris, reestructuració d'horaris i creació de noves línies:

Resum de les propostes:

<u>Numeració</u>	<u>Línia</u>	<u>Proposta (viatges i+v)</u>
AF1	Vilafranca-Igualada	Passar de 2+2 a 5+5
AF2	Vilafranca-Castellví de la Marca	Afegir 1+1
AF3	Vilafranca-Castellet i la Gornal	Afegir 1+1
AF4	Barcelona- La Llacuna (Mediona)	Passar de 2+2 a 3+2
AF5	Vilafranca-Olesa de Bonesvalls	Passar de 1+1 a 2+2
AF6	Vilafranca-Font-rubí	Passar de 3+2 a 3+3
AF7	Vilafranca-Vilanova i la Geltrú	Afegir 5+5
AF8	Vilafranca-Sant Quintí de Mediona	Passar de 4+3 a 8+7
AF9	Vilafranca-Sant Sadurní d'Anoia	Passar de 2+1 a 3+3
AF10	Barcelona-La Llacuna(Sant Sadurní)	Passar de 9+11 a 12+14
AH1	Vilafranca-Font-rubí	Ajust horari i perllongament fins a Pontons
AH2	Vilafranca-Moja	Ajust horari
AC1	Gelida-Martorell-S.Vicenç Hortons	Augment cobertura de la línia
AC2	Vilafranca-La Múnia	Augment cobertura de la línia
AC3	Vilafranca-Olesa de Bonesvalls	Augment cobertura de la línia
ANS1	Nou servei Sant Llorenç Hortons-Gelida-Barcelona per autopista	
ANS2	Nou servei Sant Sadurní d'Anoia-Subirats (ja posat en marxa)	
ANS3	Nou servei Igualada-Madiona (ja posat en marxa)	
ANS4	Nou servei Sant Sadurní d'Anoia-Piera	
ANS5	Nou servei Vilanova i la Geltrú-Vilafranca-Igualada-Manresa	
ANS6	Nous serveis vinculats a l'AVE	

El Consell Comarcal de l'Alt Penedès, fent seves les propostes de millora plantejades en el Pla de Millora del Transport Públic de la Comarca de l'Alt Penedès, insistirà davant de les companyies d'autobusos en la realització de les propostes de millora, entre les que ja s'han realitzat dos de les propostes (ANS2 i ANS3 de la llista).

Estimació econòmica

Despesa només organitzativa pel Consell Comarcal de l'Alt Penedès.

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Llarg termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Consell Comarcal de l'Alt Penedès Companyies de transport d'autobusos
Cost econòmic Organitzatiu	Fonts de finançament No necessari
Interrelació amb altres accions del pla 3.1.4	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	3	Mitigació del canvi climàtic
Programa	3.1	Millora de la mobilitat i dissuasió de l'ús del vehicle privat
Acció	3.1.4	Actualització de la informació dels cartells de transport públic
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	10. Mobilitat	D.9: ALTRES

Objectiu

Promoure l'ús del transport públic, proporcionant a l'usuari una informació fidedigna i completa dels horaris dels autobusos a les diferents parades.

Antecedents

Els usuaris de les línies d'autobusos s'han queixat que freqüentment, els horaris dels autobusos no es corresponen amb els que figuren a les marquesines de les parades, o bé no estan.

Descripció

Les companyies de transport públic han d'actualitzar la informació dels cartells del transport públic al produir-se algun canvi.

Cal que en cada parada es doni una informació clara de l'itinerari, parades i horaris de la línia, així com la possibilitat d'intermodalitat.

L'actualització de la informació inclou:

- Col·locació d'adhesiu amb el nom de la parada i les línies que hi circulen.
- Col·locació de cartell i adhesiu amb la situació de la parada i el recorregut de les línies.
- Canvi del quadre d'informació en marquesina adaptada.

Estimació econòmica

La despesa econòmica és negligible i serà assumida per les companyies de transport públic.

Grau de prioritat Alt	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Ajuntament Companyies de transport públic
Cost econòmic 0 €	Fonts de finançament Sense necessitat de finançament
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	3	Mitigació del canvi climàtic
Programa	3.1	Millora de la mobilitat i dissuasió de l'ús del vehicle privat
Acció	3.1.5	Control de la informació dels cartells de transport públic
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	10. Mobilitat	D.9: ALTRES

Objectiu

Promoure l'ús del transport públic, proporcionant a l'usuari una informació fidedigna i completa dels horaris dels autobusos a les diferents parades.

Antecedents

Els usuaris de les línies d'autobusos s'han queixat que freqüentment, els horaris dels autobusos no es corresponen amb els que figuren a les marquesines de les parades, o bé no estan.

Descripció

Controlar la informació dels cartells del transport públic i la seva actualització cada vegada que es produeixi algun canvi en condicions i horaris del servei de transport.

Estimació econòmica

La despesa econòmica és negligible.

L'Ajuntament ha d'encarregar-se d'exigir a les companyies de transport públic que tinguin aquesta informació actualitzada.

Grau de prioritat Alt	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Ajuntament Companyies de transport públic
Cost econòmic Organitzatiu	Fonts de finançament Sense necessitat de finançament
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	3	Mitigació del canvi climàtic
--------------------------	----------	------------------------------

Programa	3.1	Millora de la mobilitat i dissuasió de l'ús del vehicle privat
-----------------	------------	--

Acció	3.1.6	Elaboració del Pla de Mobilitat Urbana (PMU) i execució de les seves accions
--------------	--------------	--

Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	10. Mobilitat	A.1. PROJECTES I OBRES Estudis tècnics

Objectiu

Millorar la mobilitat urbana del municipi executant les accions contingudes al Pla de Mobilitat Urbana.

Antecedents

Diversos municipis de la comarca ja disposen del Pla de Mobilitat Urbana.

Descripció

Realitzar el Pla de Mobilitat Urbana del municipi i executar les accions incorporades en el mateix. Cal prioritzar les accions plantejades al PMU tenint en compte la situació de crisi actual, de forma que l'impacte econòmic sobre els pressupostos de l'Ajuntament sigui assumible i que l'impacte ambiental de l'acció sigui de la major rendibilitat. En aquest sentit, es prioritzaran les accions del PMU destinades a disminuir els desplaçaments en vehicle privat, a potenciar la bimodalitat i, en particular, a fomentar els desplaçaments a peu i en bicicleta. Cal posar les bases per aconseguir un canvi de mentalitat en favor de la utilització d'aquest mitjà de transport.

Estimació econòmica

No imputable a aquest Pla d'Acció.

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntament Diputació de Barcelona
Cost econòmic -	Fonts de finançament Diputació de Barcelona
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	3	Mitigació del canvi climàtic
Programa	3.1	Millora de la mobilitat i dissuasió de l'ús del vehicle privat
Acció	3.1.7	Inventari, millora i manteniment de la xarxa de camins municipals
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	10. Mobilitat	A.1: PROJECTES I OBRES Estudis tècnics

Objectiu

Millorar l'estat dels camins municipals afavorint els desplaçaments a peu i en bicicleta.

Antecedents

Agendes 21 locals i supramunicipal dels municipis de la comarca.

Descripció

L'acció és doble: Realització d'un estudi de l'estat dels camins del municipi i Programació i execució del manteniment dels camins.

- Estudi dels camins del municipi
Es proposa un estudi senzill i alhora pràctic, en el que s'assenyalin i prioritzin, sobre un mapa del municipi a escala 1/5.000, els camins que comuniquen nuclis habitats, espais d'interès turístic i accés a zones forestals en cas d'incendi, establint una categorització senzilla (tres nivells amb tres amplades de camí).
Aquest estudi pot ser realitzat pels serveis tècnics de l'Ajuntament a partir de la cartografia del POUM o similar.
- Programació del manteniment
Requereix treball de camp in situ en tots els camins en els que, tram a tram, s'ha d'assenyalar l'estat del camí a quatre nivells de situació:
  - En bon estat
  - Requereix intervenció manual
  - Requereix intervenció amb anivelladora
  - Requereix intervenció amb anivelladora i aportació de terra (sauló, tot-ú, etc.)

Una vegada determinats els estats dels diferents trams de camins del municipi, es procedirà a la programació del manteniment per la reparació periòdica dels mateixos:

- Les feines manuals caldria realitzar-les a partir de la brigada d'obres de l'Ajuntament.
- Els treballs amb maquinària pesada (anivelladora) s'haurien de programar d'acord amb el pressupost assignat, preferentment i per economies d'escala, conjuntament amb altres municipis, directament o via Consell Comarcal, abaratint així despeses de contractació.

Estimació econòmica

L'Ajuntament hauria de preveure una part del seu pressupost de manteniment anual per la neteja i reparació de camins. Es proposa un equivalent a 50 hores/màquina, és a dir, una setmana de treball, 2.500 euros i un equivalent d'entre 1000 m a 1900 m de camí arreglat.

Grau de prioritat Alt	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntament Consell Comarcal de l'Alt Penedès
Cost econòmic 2.500 € anuals	Fonts de finançament Pressupost de l'Ajuntament Aportacions de particulars
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	3	Mitigació del canvi climàtic
Programa	3.1	Millora de la mobilitat i dissuasió de l'ús del vehicle privat
Acció	3.1.8	Manteniment del carril bici comarcal en el tram municipal
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	10. Mobilitat	A.3: PROJECTES I OBRES Execució d'obres

Objectiu

Potenciar la bicicleta com a model de desplaçament interurbà.
Creació d'una xarxa interurbana i urbana per a bicicletes.

Antecedents

L'acció 3.1.1. planteja la construcció d'un carril bici comarcal. En ella s'expliquen els antecedents considerats a l'acció.

Descripció

Manteniment de la xarxa de carril bici que discorre pel municipi contemplat en l'acció 3.1.1.

L'import a preveure és una part proporcional de l'import de construcció previst, que caldrà executar quan es deteriori el carril i, a ser possible, d'acord amb els municipis participants en el carril bici.

Estimació econòmica

- 900 €/km carril bici

Grau de prioritat Alt	Termini d'implantació Llarg termini
Període d'execució Periòdic	Sectors implicats Consell Comarcal (coordinació) Ajuntaments, Generalitat de Catalunya, Ministeris, Empreses del Vi i el Cava, altres empreses, Hotels, Restaurants, Comerços, particulars ATM Servei Català del Trànsit
Cost econòmic -	Fonts de finançament Municipal
Interrelació amb altres accions del pla 3.1.1	Indicadors de seguiment Percentatge carrils bicicleta

Línea estratègica	3	Mitigació del canvi climàtic
Programa	3.2	Impuls de la planificació energètica
Acció	3.2.1	Creació de la figura del Gestor Energètic Comarcal en el Consell Comarcal de l'Alt Penedès.
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	6. Energia	C.7: INSTRUMENTS JURÍDICS, ECONÒMICS I ORGANITZATIUS Posada en marxa de nous serveis

Objectiu

Optimitzar totes les accions comarcals destinades a la disminució dels consums energètics, mitjançant la figura del gestor energètic comarcal.

Antecedents

L'informe Stern de l'any 2007 planteja dramàtiques conseqüències econòmiques del cost del canvi climàtic i avalua el cost de "no fer res" en unes pèrdues anuals entre el 5 i el 20% del PIB mundial.

El cost de l'energia fòssil és cada cop més elevat i s'esperen increments molt significatius d'aquest tipus d'energia els propers anys.

La incorporació de les polítiques comunitàries a nivell estatal i català s'ha realitzat mitjançant l'adopció a nivell estatal de la "Estrategia Española de Cambio Climático y Energía Limpia. Horizonte 2007-2012-2020" i el "Plan de Acción de la Estrategia de Ahorro y Eficiencia Energética en España" i a nivell català del Pla Català de Mitigació del Canvi Climàtic, Pla de l'Energia de Catalunya 2 i, des de la Diputació de Barcelona, amb el Catàleg de propostes per a la Mitigació i adaptació local al canvi climàtic.

Alguns dels municipis inclosos en aquest Pla d'Acció ja han signat el Pacte d'Alcaldes i Alcaldesses com a compromís per desenvolupar polítiques d'estalvi energètic i la utilització d'energies renovables.

Descripció

Creació de la figura del Gestor energètic comarcal dins del Consell Comarcal de l'Alt Penedès. Les funcions del gestor energètic seran les següents:

- Assessorar als Ajuntaments sobre tots els temes relacionats amb l'ús, consum i estalvi energètic.
- Organitzar la comptabilització dels consums energètics de les dependències municipals amb l'objecte de facilitar la presa de decisions. Per això, promourà la implantació de programaris de gestió energètica municipal, bé des del propi Consell Comarcal de l'Alt Penedès, bé des dels ajuntaments.
- Estudiarà, d'acord amb els ajuntaments, la implantació d'un sistema informàtic en un entorn web que permeti als usuaris la realització dels tràmits habituals amb les administracions des de casa per internet.
- Organitzarà la compra i instal·lació "conjuntes" de lluminàries i altres aparells elèctrics estalviadors d'energia. Per això, inventariarà les lluminàries a substituir en cada municipi (en l'actual Agenda 21 s'han inventariat les corresponents a dos equipaments municipals), negociarà preus i característiques amb els proveïdors i amb els potencials instal·ladors.
- Organitzarà la implantació d'instal·lacions d'energia fotovoltaica en els sostres municipals que la puguin admetre, negociant conjuntament en nom de tots els municipis amb els proveïdors, tot tenint en compte que, en el mes de gener de 2012, el govern espanyol ha paralitzat les ajudes al sector fotovoltaic per noves implantacions

- Controlarà i participarà en la elaboració dels PAES que es programin en els municipis de la comarca, participant específicament en el desenvolupament de les accions que es plantegin.
- Participarà amb les ADFs de la comarca en el desenvolupament d'accions encaminades a subministrar estella a les iniciatives de canvi de calderes a calderes de biomassa que es plantegin en els municipis.
- Prepararà, juntament amb els municipis, accions de sensibilització envers el canvi climàtic

El finançament de la nova figura es pot realitzar de moltes formes, però una de les que s'ha implantat amb més èxit en el sector de l'energia és la de que els ajuntaments contribueixin al finançament en base a una part dels estalvis anuals obtinguts amb la seva gestió. Tant la comptabilització dels consums futurs com la dels consums actuals són fonamentals per a poder arribar a una xifra creïble i acceptada com a base del càlcul de la quota a pagar.

El model està molt implantat a nivell privat i, si és necessari, disposa de mecanismes externs de verificació (auditors energètics) acceptats per totes les parts.

Estimació econòmica

Gestor energètic 30.000€/anuals

Grau de prioritat Alt	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntament Consell Comarcal Alt Penedès
Cost econòmic 30.000 €/anuals Despeses organitzatives	Fonts de finançament Ajuntaments (mitjançant els estalvis aconseguits en la seva gestió)
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment Consum energètic de l'ajuntament

Línea estratègica	3	Mitigació del canvi climàtic
Programa	3.2	Impuls de la planificació energètica
Acció	3.2.2	Coordinació de compres conjuntes en les actuacions de millora energètica local.
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	6. Energia	C.7: INSTRUMENTS JURÍDICS, ECONÒMICS I ORGANITZATIUS Accions jurídiques i organitzatives

Objectiu

Facilitar als municipis participants del Pla d'Acció per a la sostenibilitat de la comarca de l'Alt Penedès la compra i instal·lació, si s'escau, de lluminàries, sistemes d'encesa, gestors energètics, etc. a preus econòmics.

Antecedents

Accions de la línia 3 Mitigació del canvi climàtic, encaminades a la substitució de lluminàries, sistemes d'encesa, etc.

Línies de finançament de l'ICAEN.

Programa de realització de Plans d'Acció per l'Energia Sostenible PAES de la Diputació de Barcelona.

Descripció

Centralitzar, a partir de la figura del Gestor energètic municipal del Consell Comarcal de l'Alt Penedès, la negociació de la compra de material elèctric amb els proveïdors, de forma que els municipis interessats puguin comprar el material elèctric indicat a l'Objectiu de l'acció del seu PAES o del present Pla d'Acció.

Per a realitzar-la caldrà:

- Determinar els municipis interessats i el nombre i tipus de il·luminàries i altres sistemes de reducció i control de consum elèctric necessàries (en l'annex de l'acció 3.3.2 de cada municipi es determina aquesta quantitat per els equipaments auditats. L'ajuntament corresponent hauria d'incorporar, si s'escau, la resta d'instal·lacions no considerades a les accions, essent suficient fer un inventari del material a substituir).
- Determinar el tipus de sistemes a incorporar en substitució del material existent. Per això, caldrà documentar-se adequadament i, eventualment, realitzar proves d'il·luminació per exemple en les pròpies dependències del Consell Comarcal de l'Alt Penedès. Aquestes proves poden ser finançades per les pròpies empreses subministradores.
- Negociar i contractar amb les empreses subministradores (mitjançant els procediments adients a la contractació amb fons públics).
- Assessorament als municipis i preparació de les sol·licituds de la subvenció corresponent a l'ICAEN.
- Seguiment de la compra i implantació de l'acció per part dels municipis interessats.

Estimació econòmica

L'acció en sí no té cost específic per al Consell Comarcal de l'Alt Penedès llevat del cost organitzatiu. Cal assenyalar que la compra del material ha estat considerada a les corresponents accions d'aquesta línia.

Grau de prioritat Alt	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Consell Comarcal de l'Alt Penedès Ajuntaments Empreses subministradores
Cost econòmic Cost organitzatiu (el cost de les compres està incorporat a la corresponent acció)	Fonts de finançament No necessari
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	3	Mitigació del canvi climàtic
Programa	3.2	Impuls de la planificació energètica
Acció	3.2.3	Manual de Bones pràctiques pels agricultors per millorar el balanç de carboni dels conreus de vinya del Penedès
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Comarcal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	6. Energia	A.1: PROJECTES I OBRES Estudis tècnics

Objectiu

Mitigar l'emissió dels gasos d'efecte hivernacle, potenciant la funció de la vinya com a embornal natural de CO₂ de la comarca.

Antecedents

En el marc de l'Agenda 21 de 18 municipis de l'Alt Penedès s'han estimat els embornals naturals actuals de CO₂ de cada un dels 18 municipis, essent els boscos i en menor proporció la vinya els dos embornals rellevants.

Nombroses institucions internacionals contempen en llur agendes polítiques l'adaptació al canvi climàtic, concretament la Unió Europea en el Llibre Blanc aprovat l'any 2009 comprèn un document destinat a l'agricultura. L'agricultura pot contribuir a la mitigació del canvi climàtic millorant el seu balanç de carboni (reduint les emissions i incrementant la seva capacitat com a embornal).

Descripció

L'acció consisteix en:

1) Elaborar un document que compregui les directrius específiques per al conreu de vinya per a reduir les emissions de CO₂ necessàries per a la seva producció (en la utilització de maquinària, manipulació i transport, etc.). Això permetrà que en el balanç de carboni del conreu de la vinya es disminueixin les emissions i s'incrementi la seva capacitat d'embornal de CO₂ (fixació fotosintètica del CO₂).

2) Difondre les directrius específiques per al conreu de vinya per a reduir les emissions de CO₂ necessàries per a la seva producció. La innovació per part dels agricultors (utilitzant tecnologies i pràctiques agrícoles per a disminuir les emissions de CO₂) permetrà mitigar el canvi climàtic, així com respondre a noves exigències que sorgeixen ja en els mercats i pot convertir-se en una avantatge competitiva.

Estimació econòmica

- Elaboració del document que compregui les directrius específiques per a reduir les emissions de CO₂ del conreu de la vinya 4.000 €
- Edició del document 800-2.000 €
- Difusió del document als agricultors de la comarca cost organitzatiu

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Consell Comarcal de l'Alt Penedès
Cost econòmic 5.400 €	Fonts de finançament Diputació de Barcelona
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	3	Mitigació del canvi climàtic
Programa	3.2	Impuls de la planificació energètica
Acció	3.2.4	Programari de comptabilitat energètica municipal
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	6. Energia	C.7: INSTRUMENTS JURÍDICS, ECONÒMICS I ORGANITZATIUS Posada en marxa de nous serveis

Objectiu

Disposar d'una informació precisa sobre els consums energètics municipals.

Antecedents

Una de les grans dificultats per prendre decisions relatives als consums i estalvi energètics dels ajuntaments bé donada pel fet de no disposar d'informació dels consums a tractar. En molts casos aquesta dificultat prové de la manca d'un registre accessible dels documents (arxivats com a peces contables) i en altres pel fet de que sota el mateix comptador es troben consums de dependències diverses.

Descripció

En aquesta acció es proposa prendre les accions necessàries per poder comptabilitzar adequadament els consums energètics dels ajuntaments i les seves dependències i instal·lacions i prendre decisions en base a la informació obtinguda.

El primer punt a considerar és el de la implantació d'un programari de comptabilitat energètica municipal. Es proposa que aquesta implantació estigui centralitzada en la figura del gestor energètic municipal ubicat en el Consell Comarcal de l'Alt Penedès (Acció 3.2.1.)

El segon punt a considerar és el de la recollida de dades de totes les instal·lacions i dependències municipals. Caldrà establir els mecanismes i procediments necessaris per obtenir-les. En algun cas, caldrà realitzar petites inversions que permetin el desagregament de instal·lacions sota el mateix comptador i en altres serà suficient amb aproximacions percentuals.

Estimació econòmica

- Programari i sistema informàtic 3.000€
- Despeses organitzatives

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntament Consell Comarcal Alt Penedès
Cost econòmic 3.000 € Despeses organitzatives	Fonts de finançament Diputació de Barcelona ICAEN Ajuntament
Interrelació amb altres accions del pla 3.2.1	Indicadors de seguiment Consum energètic de l'ajuntament

Línea estratègica	3	Mitigació del canvi climàtic
Programa	3.2	Impuls de la planificació estratègica
Acció	3.2.5	Executar les propostes del PAES
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	6. Energia	A.1: PROJECTES I OBRES Estudis tècnics

Objectiu

Millorar el comportament energètic del municipi executant les accions del PAES.

Antecedents

Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible del municipi.

Descripció

Realitzar les accions incorporades al PAES del municipi (veure *Annex. Annexos de les fitxes del Pla d'Acció per a la Sostenibilitat de l'Alt Penedès*).

Europa està compromesa en un objectiu ambientalment molt ambiciós que consisteix en essència en la disminució per l'any 2020 dels gasos d'efecte hivernacle (GEH) respecte als emesos durant l'any 2005.

El Pacte d'Alcaldes assumeix aquest compromís traslladant-lo a nivell local. Defineix un àmbit, l'àmbit PAES, que correspon a l'àmbit municipal sense considerar les emissions del sector primari i del sector industrial, sobre el que assumeix el compromís de reducció del 20% de les emissions.

El municipi ha subscrit el Pacte d'Alcaldes, ha realitzat el PAES i encara no ha realitzat la majoria de les accions del PAES.

La realització de les accions de responsabilitat directa de l'Ajuntament té un doble interès:

- Disminució dels GEH emesos per l'Ajuntament.
- Exemplificació de cara a l'adopció d'accions similars per part dels ciutadans, en veure l'efecte de l'acció i l'estalvi econòmic i ambiental aconseguit.

Estimació econòmica

No imputable a aquest Pla d'Acció

Grau de prioritat Alt	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntament Consell Comarcal de l'Alt Penedès Diputació de Barcelona
Cost econòmic No imputable a aquest Pla d'Acció	Fonts de finançament Diputació de Barcelona (implantació de determinades accions), ICAEN (implantació de determinades accions)
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	3	Mitigació del canvi climàtic
Programa	3.2	Impuls de la planificació energètica
Acció	3.2.6	Control del desenvolupament dels PAES de la comarca
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Supramunicipal (Consell Comarcal de l'Alt Penedès)	6. Energia	D.9: Altres

Objectiu

Minimitzar els costos de les possibles inversions a realitzar, proporcionar assessorament tècnic i de gestió a les actuacions a realitzar en els PAES que es desenvolupin en el territori de l'Alt Penedès.

Antecedents

Els efectes del canvi climàtic no estan actualment en discussió i, fins i tot, alguns estudis arriben a xifrar el cost de la no actuació entre el 5 i el 20% del PIB mundial.

El cost de l'energia fòssil és cada cop més alt i s'espera que els propers anys aquest cost s'incrementi significativament.

Alguns dels municipis de la comarca han signat el Pacte d'Alcaldes i Alcaldesses com a compromís per desenvolupar polítiques d'estalvi energètic i la utilització d'energies renovables.

La manca de recursos econòmics que pateixen els Ajuntaments i en general les Administracions Públiques fa necessari rentabilitzar qualsevol actuació que es desenvolupi. Una bona forma de rentabilitzar actuacions és la de mancomunar serveis i/o realitzar compres conjuntes.

Descripció

El Consell Comarcal de l'Alt Penedès mitjançant la figura del gestor energètic municipal haurà de conèixer les diferents actuacions que s'han previst realitzar en els PAES d'aquells ajuntaments que ja l'han desenvolupat i d'aquells altres que es puguin sumar a la iniciativa.

El gestor energètic municipal haurà de convertir-se en aglutinador i coordinador, cercant les oportunitats per economitzar els costos de les possibles inversions a realitzar en els diferents PAES. Entre les tasques que caldrà que assumeixi en relació als PAES estaran:

- Proporcionar suport tècnic, conjuntament amb la Diputació de Barcelona, als ajuntaments (especialment a aquells amb carència de personal tècnic i molt sovint amb carències per abordar determinades iniciatives).
- Proporcionar suport per desenvolupar les actuacions de difusió envers el sector privat o la ciutadania (actuacions conjuntes).
- Convertir-se en interlocutor vàlid per gestionar subvencions d'altres entitats pel desenvolupament de les actuacions del PAES.

Estimació econòmica

Despeses organitzatives

Grau de prioritat Mig	Termini d'implantació Curt termini
Període d'execució Continu	Sectors implicats Ajuntaments Diputació de Barcelona Consell Comarcal de l'Alt Penedès
Cost econòmic Despeses organitzatives (No considerat el finançament de la figura del Gestor energètic, inclosa a la acció 3.2.1.)	Fonts de finançament -
Interrelació amb altres accions del pla 3.2.1	Indicadors de seguiment -

Línea estratègica	3	Mitigació del canvi climàtic
Programa	3.3	Actuacions de millora energètica local
Acció	3.3.1	Aprofitament de la massa forestal
Àmbit	Temàtica	Tipologia
Local	6. Energia	A.3: PROJECTES I OBRES Execució d'obres

Objectiu

Contribució a la mitigació del canvi climàtic, creant mercat per donar sortida a un producte com la biomassa, fet que millorarà la gestió de boscos del territori disminuint el risc d'incendi.

Antecedents

Actualment els boscos emmagatzemen gran quantitat de biomassa forestal primària (BFP) que no té sortida al mercat. El mercat de l'energia pot absorbir els productes que s'obtenen dels treballs tant de gestió i millora del bosc com de prevenció d'incendis. Això és bàsic per impulsar una gestió sostenible dels espais forestals i per reduir el risc de grans incendis forestals. La utilització d'aquest producte té avantatges ambientals i també socials amb la creació de llocs de treball a la zona de producció.

La biomassa és un producte local amb certa estabilitat de preu en relació als combustibles fòssils que s'espera repuntin severament el seu preu, suposant doncs un estalvi econòmic.

Segons informació facilitada per les ADF's de la comarca de l'Alt Penedès, no hi ha comercialització del material al nostre país i han d'exportar aquest material fins a Itàlia per que sigui cremat en les centrals tèrmiques d'aquest país.

A banda de la biomassa forestal, el Penedès disposa de les restes de poda de la vinya (sarments). A tot el Penedès hi ha 27.729 hectàrees de vinya i cada hectàrea produeix 2.150 kg de sarments. Per tant s'estima que es produeixen prop de 60.000.000 kg que poden proporcionar 200.000.000.000 kcal, és a dir que equivaldria a 20.000.000 de litres de gasoil i que en euros, al preu de 0,82€/l, suposaria 16.400.000 €. Aquest material habitualment es crema sense obtenir cap rendiment.

Descripció

L'ajuntament plantejarà com a prioritària la substitució de les calderes de gas o gasoil per calderes de biomassa en els edificis municipals quan correspongui la seva substitució.

Proporcionar difusió a la utilització d'aquest sistema entre els vilatans, mitjançant la facilitació d'informació en les oficines municipals i la gratuïtat de taxes de qualsevol obra que calgui realitzar per a la instal·lació d'una caldera de biomassa.

Estimació econòmica

- Difusió: Sense cost econòmic donat que els tríptics amb informació per la campanya seran proporcionats als Ajuntaments per l'ICAEN.
- Substitució de Calderes d'edificis municipals: No es considera cap cost donat que la substitució es planteja per les calderes velles.
- Les possibles obres o increment de cost a realitzar per la instal·lació de la caldera de biomassa quedaran compensades per l'estalvi del combustible.
- Manca de cobrament de taxes per obres en la cas d'instal·lació de la caldera.
- Es considera un balanç ingressos-despeses nul, en no haver estat pressupostat l'ingrés pels Ajuntaments.
- Despeses organitzatives.

Grau de prioritat Alt	Termini d'implantació Mig termini
Període d'execució Puntual	Sectors implicats Ajuntament Diputació de Barcelona ICAEN Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural
Cost econòmic Despeses organitzatives	Fonts de finançament Diputació de Barcelona
Interrelació amb altres accions del pla -	Indicadors de seguiment -